

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:
Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Nemzeti védekezés.

Budapest, november 1.

Eberhardi magányából szózatall fordul gróf Apponyi Albert a nemzethez. Nemzeti veszedelemre figyelmeztet, nemzeti védekezés csatasorába szólít ez a hatalmas szózat minden hazafit. A veszedelem, amelyet Apponyi széles vonásokkal fest meg, létében támadja meg a nemzetet; az a küzdelem tehát, amelyre az eberhardi riadó szólít, a lét-fenntartás küzdelme.

A hazájának léteért aggódo hazafi lelke szólal meg ebben a levélben. Ott, a határszélen a közvetlen szemlélet döbbenetes hatása sugalta azokat a lángoló szavakat, amelyekkel a nemzetiségi igazítás rémséges pusztításait a nemzet elé tárja és kérve, követelve, sürgetve buzdítja együttes munkára, együttes védekezésre a magyar társadalmat. Az egész társadalmat. Minden tagját a társadalomnak. Szinte külön-külön fordul minden emberhez, hogy senki se vonhassa ki magát a munkából, a küzdelemből. Hogy ne legyen közömbös senki, mert a közöny — helyesen mondja a levél — hazafiatlanságot jelent.

A képviselőház elnökének intő szózatát egész terjedelmében aláírjuk. Helyesen jelöli meg a bajt, a kellő pillanatban és a kellő irányban adja meg a jelt az országos mentőakcióra. Mikor gróf Apponyi felhívását a társadalomhoz intézi, akkor a kellő címre adresszálja. Megdönthetetlen igazság az a tétele, hogy a magyar nemzet és a magyar állam egységét fenyegető veszedelem elhárítása nem kizárólag állami feladat, hanem egyedül a közhatalom hivatása. A hatalom működését ki kell egészítenie a társadalom szervezett munkájának, egységes akciójának. Hangsúlyozzuk azt, hogy szervezettnek és egységesnek kell lennie ennek a munkának. Ha igaz az, hogy

az egység erőt jelent, akkor sokszorosan igaz itt, mert itt a szervezatlenség és a szétagoltóság a legnagyobb gyengeséget jelenti, ellenségeinknek legnagyobb erejét jelenti.

Nem győzzük eleget ismételni, hogy a legnagyobb nemzeti szerencsétlenség a magyar társadalom szakadozottsága és szertevezése. Ez bátorítja fel az áruló bitangokat, akik a magyar nemzet uralma ellen, a magyar állam oszthatatlansága ellen törnek. A nemzetiségi igazítás mai, fokozott működése, egyre ijesztebb előnyomulása szomorú bizonyossága annak, amit mondunk. Ostoba ámitás volna letagadni, hogy a nemzetiségi agitáció jelentékeny tért nyert az utóbbi időben. De ostoba ámitás az is, amely azt akarja elhitetni, hogy ez a térfoglalás összefüggésben van a kormányzati szellem átalakulásával. A kormányzatban uralomra jutott igazságság, becsületesség és törvényesség, ha volt valamelyes befolyással a nemzetiségi kérdés fejlődésére, ugye az a befolyás csak békitő, felvilágosító, megnyugtató lehetett. Az erőszak és törvénytelenység uralma csak gyarapította az igazgatók arzenálját, de hogy megfektetni nem bírta őket, arra elég példát szolgáltatott a memorandum-per előzményei és körülményei. Am az igazságság, becsületesség, törvénytisztelő kormányzat megfosztja a bujtatókat lehatalmasabb fegyverüktől, a martiriumtól, elszigeteli őket külföldi szövetségeseiktől, akiknek nincs sem okuk, sem ürügyük elnyomott testvéreik támogatására, mert csak a vakság és gonoszság láthat Magyarországon elnyomást. Bátorításról pedig szó sincs, mert az igazsággal és törvénytisztelettel együtt jár az igazság és törvényes szigor, amely nemcsak oltalmazni, hanem sujtani is tud. Bolond és vigyázatlan beszéd az, hogy a törvénytisztelet felbátorítja a nemzetiségeket; bolond vagy gonosz politikai doktrína az, amely az erő politikáját az

erőszak politikájában látja. Nem, azt ne hirdesse senki magyar ember, hogy a magyarság szupremáciáját Magyarországon másképpen, mint ököllet fenntartani nem lehet. A magyarságnak az a szupremáciája ősi jog, amelynek megvédéséhez nem kell jogtalanság, nem kell erőszak.

A valóság azonban az, hogy a nemzetiségi agitáció ellensúlyozására az államhatalom egymagában nem elég. Nem elég akkor sem, ha erős, akkor sem, ha erőszakos. A társadalom közreműködése adja meg a kormány nemzeti politikájának az igazi súlyát; ez a közreműködés érvényesül olyan területen, amelyre már a kormány és a hatóságok keze el nem ér. És hogy az igazgatók munkája egy idő óta mind bátrabb, mind sikeresebb, annak az okát ne keressük másban, mint egységgedül abban, hogy a magyar társadalom soha gyengébb, soha szertevezőbb nem volt, mint most. Soha a centrifugális erő annyira bénák nem voltak, soha a centripetális erő annyira ki nem fejtették áldatlan hatásukat, mint most. A felekezeti- és osztályharc nyíltan és hamis céger alatt pusztítja a nemzeti társadalom összetartó és ellentálló erejét. Exkluzív törekvések, önös érdekek dulakodnak a közelet egész vonalán. És ami legszomorubb, ami legveszedelmesebb, mert megfélemlíti a mindig jóhiszemű tömegeket — ezek az ártalmas tendenciák éppen a legnemzetibb jelzések alatt jelentkeznek. Szörnyűség az, hogy minő zavart sikerült belevinni a társadalmi és politikai felfogásokba. Az emberek felekezeti és foglalkozások szerint osztályozzák egymást, sőt felekezeti és foglalkozások szerint osztályozzák a hazafiságot is. A helyett, hogy mindenkit, aki magyarnak és hazafinak valja magát, egyesíteni igyekezzenek a nemzeti védelem közös munkájára a közös ellenséggel szemben, a keresztlevél, a származás,

TÁRCA

Sacher-Masoch.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: László Zoltán.

A világirodalom e lánglelkű novellairójáról a napokban egy igen érdekes könyv jelent meg. Szerzője egy ismert porosz író: Karl Felix von Schlichtegroll. Ebben a kiváló munkában találjuk Sacher-Masoch legigazabb kritikáját, amely után még jobban megszeretjük ezt az amugy is rokonmenyes író. Az ő irodalmi munkássága nem mindennapi. Úttörő volt, a realiztikus irányban Zola Emillel egy uton haladt. Sorsuk is hasonlít egymáshoz. Sacher sem értették meg kortársai, Zolát sem. Halálukban sinosen nyugtok. Ellenfeleik a sirban is ásnak utánok. Zolát védik kortársai, de Sacher-Masoch mellett senkit sem találunk. Őt az anyagi nyomor ölte meg, míg kiadói százezreket szedtek be tíz nyelven megjelent munkái után. Halálakor csak Schlichtegroll volt mellette, hogy, amint írja, befogja annak a német írónak szemét, aki Schiller és Goethe mellett a germán irodalom egyik legnagyobb alakja. Elfogulatlanul mondhatjuk: igaza van.

Sacher-Masoch irodalmi munkássága megtűri a kritikát, mint minden íróé, de ki is állja. Hibái alig vannak. Tán iránya az, amit szeméretnek? Azt kérdelem, nincsen-e meg a huszadik században a toll szabadsága, a gondolat függetlensége? Nyugót az emberi szellem már nem tud el. Azt is szeméret lobbantották, hogy haragudott a poroszokra. Hisz nem csoda. O lengyel nemes ember volt, osztrák honpolgár. Politikai szempontoknak irodalmi kritikánál nem szabad

lenniük. Vagy tán (s ez a legfőbb érvök a németeknek) az az ő főbűne, hogy a zsidókról is irt: békét, szeretetet hirdetve? A német antisemita sajtó (tisztetlet a kivételeknek) az írót legnagyobbbrést a hitvallások szerint kvalifikálja. Tehát Sacher-Masochot csak azért vonták meg kegyeiket, mert antisemita politikájukat elítélte. Nekik Heine is csak másodrendű alak, míg Goldmarkot tán hírből sem ismerik.

Minden politikai vélemény előtt kalapot emeltek, legyen az liberális, klerikális vagy antisemita. Létjogosultsága mindegyiknek egyaránt megvan. A bona fides is felteszszük, de az ellen határozottan állást kell foglalnia minden modern embernek, hogy az irodalom és művészet halhatatlannal teletezeket és politikai pártállásuk szerint ítélik meg.

Heine éppugy megáll Dante mellett, mint Schiller Goethe mellett. S senki sem fogja még zsidó kritikusok részéről sem kétségbe vonni Bollanden Konrad nagyságát, mert az katolikus pap és antisemita politikus. A kritikus nem állhat a személyi, felekezeti vagy pártpolitikai érdekek szolgálatában, mert akkor nem — kritikus többé. Ezt valja Schlichtegroll is. Erdekes, hogy ő porosz is, antisemita is, mégis ezt valja. Tanulságul szolgálhat mindenkinek. Ez az író leborul Sacher-Masoch nagysága előtt és mesterének nevezi. Elégtételt szolgáltat a nagy halott emlékének.

A német sajtó kritikusi annyira tájékozatlanok, hogy Sacher-Masochot zsidó indigenának nevezik. Utóvégre ha ő zsidó volna is, az nem bűn és nem szégyen. Egy ilyen lángelmű író minden fajnak csak diszere szolgálat. Eléteben, de még halála után is boldognak híresztelték, mert hát az ő szellemi nagyságához az elfogult kritika nem bír emelkedni. Azt azonban egészen elhallgatják, hogy Krafft-Ebing, a világhírű pszichia-

ter Sacher-Masochnak igazat adott s pszichologia kutatásait az ő regényei alapján folytatta. Erre ők nem szeretnek emlékezni; ám a halhatatlan emlékének nem árthatnak semmit. Nincs az a kissé művelt ember, aki Sacher munkáit ne ismerne. *Venus im Pelz* című regényével biztosította magának a halhatatlanságot.

Munkáinak alapját nemcsak az ő félelmetes fantáziájában kell keresnünk, hanem a történelemben. A szexuális élet elfajulásait ostorozta folyton, annak borzasztóságait tárta szemünk elé. A rideg életet, ugy, ahogy van. Nem ment utópiká után, de azért idealista volt. Művei tán formájuknál fogva visszataszítottak az első pillantásra, de ő bennök az idealizmust szolgálta, javítani akart. Használta az emberiségnek, segíteni az elnyomottakat, pártfogolni az üldözötteket; s ezért volt ő filosemita. Ez a német sajtó szerint legnagyobb bűne, — pedig neki erénye volt.

Sacher-Masoch a naturalia non sunt turpia elvét szolgálta. Ezért szinten haragszik rája az elfogult kritika. Egy Csanóvát, vagy Boccaeciót nem tartanak erkölestelennek, de őt, mert az igazságot kiírta, — elátkozzák. Pedig nem lehet szégyen az, ha valaki bevallja, hogy szemei nyíltak; inkább az a megszégyenítő és nevetséges, hogy annyira felvilágosodott kritikusi — vakok. Az írónak tett szemrehányások közül az a legbátrabb, hogy ne írjon erről vagy arról, még ha igaz is. Más szóval: rakjunk cenzurát a gondolatfátárságra és igazságra.

Az életben senki sem akar csalódni, hanem a művészetben — ott az igazságnak vajmi keveset engednénk.

A mesemondó, a lehetetlen dolgokat megénekelő novellista élhet; de jaj annak, aki bátor kézzel lép a fátyol az élet valóságáról! Ezen a jaj-szón esett el nem egy író s a Sacher-Masoch lelke is összetört ezen a sziklán. De nem

a mesterség, a név, a vagyoni állapot szerint állítanak fel kategóriákat. Mintha bizony elég erős, elég számos, elég hatalmas volna már a magyarság arra, hogy eltaszithassa magától azokat, akik hozzá kívánkoznak, akik hozzátartozónak érzik magukat, akik vele, akik benne, akik érte akarnak élni és dolgozni.

Nemzetünk belső ellenségei ijestően adják meg a választ erre a balga feltevésre. És most, mikor a hazaellenes agitáció olyan megdöbbentően demonstrálja a szörnyű eltevődés következményeit, szinte az utolsó órában, a legnagyobb veszedelem pillanatában jön gróf Apponyi Albert az ő éberszót szavátal. Adja Isten, hogy ez a szózat térítse belátásra azokat a hazafiakat, akik a nemzeti társadalom erejét felekezeti és osztályharccal gyengítik. Éppen gróf Apponyi a leghatározottabban erre. Az ő tekintélyétől és befolyásától első sorban várjuk ennek a jobb belátásnak a bekövetkezését. Az ő szavának talán meglesz a fogantatja azokban a körökben is, a hová a mások szava nem bír elhatolni. Neki talán mindenki el fogja hinni, hogy elérkezett a legfőbb ideje annak, hogy ne egymást bántuk, hanem a közös ellenséget.

BELFÖLD

Darányi a Székelyföldön. Kézdivásárhelyről jelentik: Darányi Ignác földművelésügyi miniszter Balogh Vilmos miniszteri tanácsos és Bartók József miniszteri osztálytanácsos, Sándor János főispán, Székely kormánybiztos és Pótsa József főispán kíséretében ma reggel ideérkezett. A vasutnál nagy közönség fogadta. Dr. Török Andor polgármester üdvözlése után a miniszter örömeinek adott kifejezést, hogy Kézdivásárhelyt személyesen megismerheti. A miniszter a vasutól egyenesen a háromszéki Erzsébet árvaleány-nevelőintézetbe hajtatott, ahol a felállított díszkapu belüli az árvaleánykák várták és egy kis árva virágokot adván át a miniszternek, üdvözölte őt. Darányi megtekintette az árvaházi szabványt és női ipariskolát. Nagy Károly igazgató az árvaház halálát jelezte ki a látogatásért és kérte a kormány támogatását. Azután a miniszter az árvaházi gazdasági istálló állományát tekintette meg, majd bekocsizván a várost, a városházára ment, hol Bereczk, Lombény, Almás, Karatna, Felcsernát és Kézdi-Szent-Lélek községek küldöttségeit fogadta, majd Kézdivásárhely és Vidéke Gazdasági Egyesületének Bánffy Zsigmond alelnök által tölcsmóssal kérésait hallgatta meg, utána a Kézdivásárhelyi Mészáros-

Ipartestületet fogadta. A város udvarterei építkezésének megtekintése után a miniszter hosszú kocsisortól kísérve a vasutra hajtatott és 10 órakor Brassóba utazott.

Magyar utazók Ausztriában. A magyar és az osztrák kereskedelmi kormányok között élénk üzenetváltás folyik most a kereskedelmi utazók dolgában. Az osztrák kormány, mint azt báró Call a Reichsrathban már jelezte, visszavonta a kereskedelmi utazókat rendszabályozó miniszteri rendeletet és új végrehajtási utasítást dolgozott ki, amely az utazóknak lényegesen megkönnyíti az igazolványok megszerzését. Ez azonban csak az osztrák utazókat élethet ki, a magyar utazók sérelmét nem szünteti meg. A magyar kereskedelmi kormány a magyarországi kereskedelmi utazók egyesületének sürgős beadványából tájékoztatást nyerve a magyar utazók sérelméről, kérdést intézett az osztrák kereskedelmi kormányhoz, miképpen hajlandó intézkedni abban az irányban, hogy a magyar cégek utazói Ausztriában akadálytalanul dolgozhassanak. Az osztrák kormány válaszában jelezte, hogy az osztrák hatóságok a magyar utazóknak is nehézség nélkül fogják az igazolványt kiszolgáltatni. Mint hogy azonban a magyar cégek utazói ilyenkor az osztrák hatóságok önkényének lehetnének kiszolgáltatva, a magyar kereskedelmi kormány érélyes átiratban követeli a konverzencia oly értelemben elintézését, hogy a magyar cégek utazói a magyar belügyminisztérium által kiadott igazolvány alapján utazhassanak Ausztriában. Az osztrák kormány erre az átiratra még nem felelt, de magyar kereskedelmi körökben meg vannak győződve, hogy a magyar kereskedelmi kormány átiratának meglesz a kívánt sikere s a magyar utazók Ausztriában magyar igazolvány alapján fognak utazhatni.

A vármegyék pénzkezelése. A vármegyék pénztári és számviteli teendőinek ellátásáról szóló 1902. III. t.-c.-et a belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértéssel a jövő évi január hó 1-én tepteti életbe. A vármegyei törvényhatóságokhoz és a pénzügyi hatóságokhoz intézett belügyminiszteri és pénzügyminiszteri azonos tartalmú körrendelet a *Belügyi Közöny és a Pénzügyi Közöny* holt napi számában jelenik meg.

A körrendelet, amely tízezeren előírja a rendszerváltás küszöbén teendő alapszámvetéseket a pénztárak és a számviteli ügykezelés átadására vonatkozó előkészületeket, egyúttal kimerítő részletekkel szabályozza a vármegyei pénztárak és a gráfpénztárak átadásánál követendő eljárást. A körrendelet értelmében a vármegyei pénztárak és számviteli ügyek december hó végén működésüket beszüntítik és teendőik a m. kir. állampénztárakra (adóhivatalokra) és a pénzügyvizsgálóság mellé rendelt számviteli ügyekre (számvetési kirendeltségekre) ruháztatnak át. Újratölti kezdve a m. kir. állampénztárak (adóhivatalok) teljesítik a bevételezéseket és a kiadásokat és pedig nemcsak a vármegyék székhelyén

lévő, hanem a vármegye területén lévő többi kir. állampénztárak (adóhivatalok) is. A pénztárak átadását 1903. évi január hó 2-án kell megkezdenni és az átadás teljes befejezéséig nap-nap után megszaktás nélkül kell folytatni. Az átadás foganatosításáról a belügyminiszter 1903. évi január hó végéig az alispánoktól jelentést kíván.

Apponyi felhívása.

Budapest, november 1.

A pozsonyi Nyugatmagyarországi Híradó mai számában gróf Apponyi Albert, a képviselőház illusztris elnöke, lendületes felhívásban kéri a magyar közönség támogatását a pozsonyi magyar közművelődési egyesület számára, amelynek tudvalevően ő az elnöke. A felhívás magas szempontból megvilágítja a nemzetiség kérdést és ezért politikai jelentősége van.

A felhívás elején Apponyi rámutat a mai nyomozható gazdasági viszonyokra, amikor, mint mondja, vakmerőséggel határos bátorságra kell ilyen felszólításhoz. De midőn, ugymond, egyetlen tevékenységünk kiterjesztése a nemzetiségi mozgalom folytán szükségessé vált, nem mellőzhető az anyagi erőgyűjtésnek egyetlen rendelkezésre álló eszköze és remélt, hogy a felhívásnak sikere lesz.

Miről van tulajdonképpen szó? Sem többről, sem kevesebbről, mint a hazát a nemzetet nem csupán fenyegető, de léteben megtagadó veszély elhárításáról. Nézzünk csak körül meggyökör, valamint számos más meggyökörben is és azonnal megátjuk a veszélyt egész nagyságában.

A nyelvhatárokon a magyarság, nem hogy békés hódítással előre nyomulna, de visszacsorították, nap-nap után tét veszt és mialatt erőszakos magyarosítással vadolnak minket rágalommal ellenfeleink, inkább a mi véreink közül idegeneknek el mind többen és többen.

Nem-magyarajku testvéreink közt pedig pusztít a vakmerő izgatás, megmérgezt jánbor lelkeiket, az anyanyelvhez való ragaszkodás ürügye alatt — melyet senki meg nem támad — szítja bennük a gyűlöletet a magyarság ellen, megintatja a magyar haza iránti hűségét, elhomályosítja a századok viszontagságai által megszentelt közös emlékek lényét, lazítja a törvényi és törvényes magyar nemzeti egység átvételét, sőt hirdeti az évezredek egységnek jacsportokra való széthullását, ami egyebet nem jelent, mint a magyar államnak, hazánknak telidarabolását.

Es ezek a végzetes áramlatok, mi tagadás benne, Hirlapokban, egyesületekben, némely iskolában, sőt néhol egyházi beolyások alakjában is, ipari és pénzügyi vállalatok támogatása mellett foly a romboló izgatás, eddig kellő ellenuloyozás nélkül.

Nézzük-e továbbra is összeint karokkal keleti fatalizmussal, önző téveléssel és közönyvel a mozgalom terjedését? Avagy abban találmunk-e megnyugvást, hogy az államra hárított azok leküzdésének egész feladatát? A *Közöny itt hazafiatlanságot jelent*; a megpihenés az állami akció iránti bizalomban pedig nem más, mint a *kényelemszerető lamnya hazafiság ürügyekesése*. Bármily érélyes, bölcs és tapintatos legyen tehát az állambtanoim föllépése, mégis mindig *resszoral arra a társadalmi segítő-akcióra*, amely a szabadság kivívásait a szabadság eszközeivel küzdő le, amely nagyobb simulékonyságnál fogva lépten-nyomon követni képes az ellenség fondorait, amely levilágosít ott, ahol mások homályt terjesztettek. A lelkekhez csak ilyen

örökre. Sacher-Masoch az igazság harcosa volt s bár tört szívvel eselt el, zászlóját mocskos nem éri. Ellukott — mint győztes. Ellenfele volt minden hazugságnak s azért irt mindig: nyiltan.

Schlichtegroll a bevezető részben a kritikusról elmélkedik sok sarkasztikus igazsággal. Aztán áttér a költőre és híven karakterizálja. A további fejezetekben nagy tudással a Masochismust tárgyalja kulturisztóriai alapon. Ide szövi bele a Sacher-Masochról szóló legkülönbözőbb és legellentétebb kritikákat. Ugyesen érvel ellenfelei ellen és a végén egy szép sakhuzással elnémitja őket.

A szexuális élet elfajulásának és az algolagnának egészen külön fejezetet szentel, míg végre a hét utolsó fejezetben csak Sacher-Masochchal foglalkozik.

Hivebben író nem mondott kritikát egy író-társáról, mint Schlichtegroll. Ide akarom most én is röviden beleszólni a halhatatlan novellista élet-rajzát, amelyről a legkülönbözőbb nézetek vannak elterjedve. Sacher-Masoch spanyol nemesi családból származik, amely 1547-ben Csehországba kivándorolt. Ott osztrák nemességet kaptak, majd Galiciába költöztek, ahol szintén nemessékké lettek, megkapván a kronenthal lovag címet. Sacher-Masochnak az apja elvette egy Masoch nevezetű orosz nemes ember leányát s így maradt a családon a kronenthal Sacher-Masoch név rajta. Apja galíciai főnemessé lett (Landesstand), ami aztán utódaira is átszállott.

1836 január 27-ikén született Sacher-Masoch Lipót, a kiváló író. Apja Lembergben udvari tanácsos és rendőrőrnök volt, anyja dr. Masoch Ferenc ottani rector magnificus lánya. Ifjúságát Galiciában, majd Prágában, később Grácbán töltötte. 19 éves korában (1855-ben) a gráci egyetemen a filozófia doktorává avatták, egy évre rá mint magántanár ugyanott a históriát tanította már. Ekkor jelent meg történeti munkája: „A genti forradalom V-ik Károly idejében,” amely a császárnak volt ajánlva. Az akadémia jutalom-

díjat kiadták neki. Mindezek mellett kritikusi irigysége folytán a munka ismeretlen maradt, ami a fiatal tanárt végleg elkeserítte. Pár hónapra rá egy novellája jelent meg: „Egy galíciai történet,” zsidó téma, tehát új volt. De evvel megnyitotta magának az utat az irodalomhoz. A doctor philosophiae — novellista lett.

Kevés idő múlva a Revue des deux mondesban francia nyelven egy újabb novellát adott ki, amely világhírnevét örökre biztosította. Egy ideig még Grácban maradt, onnan Pestre jött. A Pester Lloyd munkatársa is volt. Megnősült s ez volt bukása. Felesége Dunajew Wanda minden volt, csak nem az, amit tisztességes nőnek szokás nevezni. De az ideális lelki, örökké lengyel ehevalier maradó Sacher-Masoch hitt neki. Pestről Lipésébe ment, ahol a genie-periodusát és írói zenithjét megélte. Dunajew Wanda megszökött tőle, nyomorba döntötte, megtörte ezt a nemes szívet. De ő azért nem zúgódott, a legnagyobb nyomorban volt, ő a legnagyobb. Férfi volt, lengyel gentleman. Mikor már jóformán tehetetlenné lett, az antisemita sajtó is elkezdte a hajszát, hogy teljesen lehetetlenné tegyék. De ekkor már későn volt. A világ tudta, kiesőda ő.

Lipéséből Párisba ment, onnan Svájcba s végül Hessebe, ahol megnősült, elvévén a szelid lelki Meister Huldát, akivel élte utolsó percéig a legnagyobb boldogságban élt. Ott is halt meg Lindheim faluban, 1895. március 9-ikén.

Testét elégették s a hamut egy ezüst urnában íróasztalán őrzik felesége és gyermekei, akikhez az újabb írói nemzedékből igen sokan zárandokolnak. Hogy jubileumáról is megemlékezzünk, amelyet Lipésében 1883-ban ült meg, azt érdekes tudni, hogy kik üdvözölték ekkor. A következő nagyságok: Zola, Dumas, Gottschall Rudolf, Scheffel, Ebers, Rubinstein, Lingg, St. Saëns, Ibsen, Björnson, Bret Harte, Mantegazza, Carreiras, Pasteur, Wallace, Daudet, Asakow, Gounod, François Coppée, a brogliai és aumalei hercegek. Az uralkodók közül a szász király,

a német császár, a francia köztársaság elnöke, aki neki a becsületrend gyémántkeresztjét küldte meg (ezenkívül két osztrák vitészégi érdemrendnek is birtokában volt). Azonkívül majdnem minden művelt állam tudományos akadémiaja üdvözölte, a lengberi és gráci diákok, az Alliance Israélite, a londoni Chief rabbi és tán százötven zsidóhittközség is elküldötte képviselőit az ünnepre. Lemberget kivilágították, nem-kevése Prágát. A nap legfényesebb pontját azonban az a sürgöny képezte, amely így hangzott: „Szerecsenkvánataimat a költőnek, áldásomat a jublánsnak. Hugo Viktor”.

Tehát Sacher-Masoch a világirodalomban és kulturisztóriában oly pozíciót vívott ki magának, amelyen a német antisemita sajtó kritikussal hiába rágódnak szellemi vakságukban, ők sokkal gyöngyösek annál, mint hogy e halhatatlannak emlegetni bármiképp is be bírják mocskolni.

Schlichtegroll munkája lehetővé és fanatikusok dühét. Röviden próbáltam vázolni a nagy munkát és annak főhősét: Sacher-Masochot, aki bennünket nemcsak mint író érdekelt, hanem azért, mert köztünk is élt hosszabb ideig. Szerette ezt a földet, s több novelláját a mi népünk életéből vette. Rokonsága is itt él, mert Sacher Wandát, egyetlen unokanővérét dr. Corzan-Avendano Gábor, az ismert budapesti V. ker. főgimnázium nagytudományú igazgatója bírja feleségül.

Schlichtegroll munkáját Sacher-Masoch emlékének szenteli s ha e csekély pár sort az olvasó elolvassa és kegyesen emlekezik meg Sacher-Masochról, akkor elértem céloimat.

A jelenkor tán nem, de a jövő, majd mikor az igazságot kimondani nem lesz többé szűgyen, igazat fog szolgáltatni Sacher-Masoch minden sorának.

Kritikusairól semmit sem fog már hallani a világ, kortársai is porladozni fognak, amikor eljön az ő ideje és meg fogják érteni az ő halhatatlan geniejének utólréhetetlen alkotásait!

társadalmi akcióval lehet létközni; pedig nekünk a lelkeket kell megtartanunk: megnyernünk, vagy visszanyernünk; e nélkül értéketlen minden külső eredmény.

Ezt a nélkülözhetetlen társadalmi segéd-akciókat szervezni, rendszeríteni s a mindinkább növekedő veszély arányához mérten hatalmassá tenni, ez a mi egyetlénk célja. Közvetlen feladataink az előadottakból önként tolnak.

Meg akarjuk védeni először a nyelvhatárokon lakó fajmagyarságot idegen nyelvek elonyomulása, idegen szellem vagy nemzeti közöny terjedése ellen. Meg akarjuk továbbá védeni nem-magyar ajku testvéreinket a nemzetiségi izgatások mérgező hatása ellen; minden erőnkkel megtesztjük, hogy lelkükben a magyar haza szeretetét, az egységes magyar nemzethez való tartozás átérzését a hazai történelem hagyományainak egységesítő kultuszát, a mindezekből eredő önértékes magyar honpolgári tudatot és testvéries szellemet ienartásuk, ápoljuk, szilárdítsuk, fokozzuk. E végből és azért is, hogy a honpolgári jogok teljességének élvezetét, a közélet minden mezőjén, a közpályák minden fokozatán való érvényesülést a demokrácia szellemében számukra biztosítsuk, nyelvi egyenlőségük minden megtámadása nélkül, teljesíteni akarjuk közöttük a magyar állami nyelv ismeretét.

Igazolatlan-e hát felhívásunk, melylyel a közönség áldozatkészséghez fordulunk, midőn a óel, amelyről szó van, egy nemzeti veszedelem elhárítása, midőn ezt a óel társadalmi közreműködés nélkül elérni lehetetlen és midőn e társadalmi közreműködés csak a hazafias közönség adakozása által léphet életbe és csak ez adakozás nagyobb mértéke által válhat hatályossá?

Mi igazoltnak tartjuk, még a mai nyomasztó gazdasági viszonyok közt is, csak oly igazoltnak, amely igazolt volna, tekintet nélkül a körülmények kedvezőségére, vagy kedvezőtlen voltára, a haza felhívása hű fiaiboz, hogy védelmezzék meg ellenséges haderőtől megámadott határát, hogy áldozzanak e célra, kik tehetősége szerint. Ez a két helyzet valóban csak alakilag különböz: lényegében a kettő azonos.

Feltétlenül bizunk tehát abban, hogy városunk és megyénk hazafias lakói tömegesen fognak zászlóink alá sorakozni, tömegesen fogják törekvésünket támogatni. Számítunk rájuk nemzetiségi különbség nélkül. Ne vonja ki magát senki, akár azzal, hogy az ó vidékén tiszta magyarság lakván, ó közvetlen veszélyt nem érez, akár azzal, hogy más lévén az anyanyelve, ez az úgy ót nem érdeki. Ama, tömör ajrokonságtól körülvett, helyi biztosságot élvező magyar ajku testvéreink azt mondjuk, hogy nem a falut tartozunk megvédeni, hanem a hazát; az idegenajku testvéreink pedig azt, hogy a mi végcélunk, tudniillik a magyar állami és nemzeti egység megszilárdítása, ha ó még hazánk, az óvé épp ugy, mint a miénk; amit pedig a végcél érdekében tesszünk, az az egységes nemzetünk valamennyi tagja közt, legkövetlenebbül az ó ajrokonságnak válik javára. Hisz a haza után nekik dolgozunk első sorban.

Es ha e hatalmas indokkal szemben ismét a rossz gazdasági viszonyokra történik hivatkozás úgy erre is egyszerű a válaszunak.

Nem kívánunk mi sokat senkitől, aki sokat nem adhat: inkább sokaktól kérünk keveset. Egyetlénk évi tagdíja 2 korona; bármily mostohák legyenek az állapotok, kevesen vannak, akik a szent célra ennyit ne áldozhatnának. Igazán a jagypontra le szállott hazafiaság kell ahhoz, hogy a veszélyben forgó nemzeti ügytől épenséggel mindent megtagadjunk. Akad-e ilyen városunk és megyénk területén? Istenben bizunk, hogy nem.

KÜLFÖLD

A katolicizmus nyeresége. A katolicus egyháznak nyeresége van. Gaston Pollonais (recte Pollack) francia hírlapíró, a párisi *Gaulois* egyik oszlopa s a klerikális militarizmus egyik fanatikus előharcosa lesurolta magáról ósei hitét s katolicus lett. A nagy esemény nem Uzés hercegnő magánkapólnájában történt, mint Arthur Meyernél, hanem nagy közönség szemelátára, a Saint-Thomas-d'Aquin-templomban. A neofitának keresztstülő Récamier tábornok és Béare grófné, született Haber.

Marokkói zavarok. Emilittük, hogy a marokkói szultán egy mecsetből vonzoltatta ki Cooper angol milonárius gyilkosát s lefejeztette. Ezért a marokkói arabok közt nagy az izgatottság. Hogy ezt a szultán lecsendesítse. Fezbe hivatta Marokkó legszentebb hírbén álló marabuját, Échenguitit. A ravasz marabu, kinek a lakosok természetfölötti eróket tulajdonítanak, jó pénzért hajlandó is erre a szolgálatra, s egyszersmind arra is, hogy megmagyarázza az igazhívóknak, miszerint maga Mohamed próféta is akarja a szultán által tervezett reformokat.

HIREK

Budapest, november 1.

— **BUDAPESTI NAPLO.** Október 31-én új előzetést nyit a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előzetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hír.** Dr. Neményi Imre kultuszminiszteri osztálytanácsos hatévi szabadság-időre a fővárosból elutazott.

— **József főhercegek családja.** Alosuton. József főherceg és családja addig tartanak ki Alosuton, ameddig lehet, mert a magányt nem igen szeretik főlesérlni a rajos városi élettel. József főherceg (mint a *Vasárnapi Újság* legújabb száma írja, bemutatván cikkben és jeles képekben az alosuti életet) betegsége miatt hete ót leginkább dolgozószobája falain belül foglalatokodik. A számszámra érkező ügyiratokat mindig maga nézi át és intézi el. Ráírja ceruzával — persze mindig magyarul — hogy mi történjék az illető ügyben s az iroda főgatanosítja az intézkedést. Pihenésül családja tagjait vagy a könyveket keresi föl. Mint nagy katona, jobban szeret mozogni, mint ülni. Most azonban mégis ül, még pedig művészetek, *Spányk* Kornélnak, aki aróképét festi. A kastélyt mostanában csak akkor hagyja el, ha a szép idő ezt megengedi. Ilyenkor rendszeren családja körében sétál a park gyönyörű utain, vagy szemléli a többiek mulatságait. Ezek közt nevezetes helyet foglal el a lovaglás. Most tanul lovagolni a fiatal *Erzsébet* főhercegnő. *Klotild* főhercegnő leginkább a nagy háztartás gondjai kötik el, de a mellet talai időt arra, hogy régi kedvtelésének, a művészetnek, habár többé nem gyakorolja is, időnkint hiven áldozzon. Ó gondoskodik a főhercegi kastélyokban fálalmozott művészeti gyűjteménynek folytonos gyarapításáról. A két fiatalabb főhercegnő is szépen és szorgalmasan rajzol. *Mária Dorottya* főhercegnő pedig mint festőnő követi anyja példáját s jelenleg egy nagyobbabású művén dolgozik. Férje, az orléansai herceg, Alosut rendes vendége. Othon, az ó jelenlétében, a főhercegi család trancziára fordítja a beszédet, máskülönbben a társalgás kizárólag magyar.

— **A óár beteg.** A *Daily Express* azt jelenti Pétervárról, hogy *Mormyevó*, híres orosz neurologus táviratilag Livádiába hívták az ott tartózkodó óarhoz, akin súlyos idegbaj jelentkezik.

— **Az újoncok eskütétele.** A mult hónapban bevonult regruták ma tették le a hűségesküt katonai díszünnepek keretében. A közös hadsereg ünnepe a Vörmezőn, a honvédségé a Ferenc József gyalogsági lak-tanyában folyt le.

A Vörmező környékét már kora reggel ellepte a közönség, nemkülönbben a várbástyát is, hogy tanuja legyen az ünnepi aktusnak. A Vörmező Attila-utca ielő eső részén három sátor volt felállítva, amelyeket délszaki növényekkel díszítettek fel. Ezek közepésjében volt a tábori kápolna. A csapatok kilenc órakor kezdtek felvonulni teljes díszben és négy oszlopban álltak föl. Pontban 10 órakor az ezred-kürtös jeleze *Lobkovits* Rezső herceg hadtestparancsnok érkezését, aki fényes katonai kísérelével a sátrak elé lovagolt, ahol átvette *Rohonczy* György városparancsnok jelenését, mire a Gotterhalte hangjai mellett megkezdődött a szemle. A hadtestparancsnok kísérelével elovagolt a csapatok elé, ennek bejeztétele megkezdődött a tábori mise, amelyet *Ványa* Ferenc katonai prépost végzett nagy segédlettel. A s.ertartás után a hadtestparancsnok kísérelével koraült, mire megkezdődött az eskütétel. A csapatok regrutái kilétek a sorokból, s ujra sorakoztak. Minden ezrednek egyik tisztje, a legénység anyanyelvén szép beszédet mondott a haza és király iránti hűségről, azután felolvasta az esküt, amelyet a legénység levett ósakóval, esküre emelt kézzel mondott el. Erre a csapatteket ujra sorakoztak, s vig zenezó mellett vonultak el a hadtestparancsnok elé. A honvédségi *Ferenc-József gyalogsági kaszarnyában* szintén délelőt 10 órakor folyt le az eskütétel ünnepi aktusa nagy közönség jelenlétében. Az ünnepséget tábori mise nyitotta meg, amely alatt az első honvédegylezred zenekara játszott. Az eskütétel után egy a gyalogsághoz, mint a huszársághoz besorozott legénység díszmenetben vonult el *Bihar* Ferenc altábornagy, az első honvédkerület parancsnoka elé.

— **A rendőri sajtóiroda új vezetője.** A rendőri hírszolgálat terén örömmel üdvözölt személyváltó-zás történt. A főkapitány a rendőri sajtóiroda vezetésével *Szekely* Vladimir rendőrgalmazót bízta meg, aki régi kipróbált, nagytehetségű tagja az államrendőrség tisztikarának.

— **Eljegyzés a királyi családban.** *Erzsébet* főhercegnőt, az elhunyt Károly Lajos főherceg leányát, mint már jelentettük, eljegyezte *Liechtenstein* Alajos herceg, *Liechtenstein* Alfréd főrendbírási tag fia. Ez az eljegyzés nem keletelt valami különösebb meglepetést udvari körökben, mert már néhány hét óta tudták, hogy a főhercegnő és a fiatal ulánus kapitány közt régen tartó szerelmek házasság lesz a vége. Néhány héttel ezelőt *Mária Terézia* főhercegnő, a menyasszony édesanyja, vadász-kirándulást tett *Szent-Jakob* tákjára s ez alkalommal kíséretükbe fogadták *Liechtenstein* Alajos herceget is. A gyermekek azonban már évek óta ismerik egymást. A vőlegény a testőrszázadhoz volt beosztva s rendszeren látogatója volt a bécsi udvari báloknak, melyeken nagyon gyakran táncolt mostani jegyesével. A szent jakobi vadászatok után a főhercegnő asszony *Laxenburg* ment leányával, míg *Liechtenstein* herceg *Székesfehérvár* állomásozó ezredéhez tért vissza, honnan azonban csakhamar visszatért Bécsbe, hogy eljegyezze a szőkehajú, szelidareu főhercegnőt.

— **Az új svábhegyi vasut.** Az új *svábhegyi* vasut tervezői, *Kugler* testvérek, a budapest-esztergomi vasut részvénytársaságtól megkapták az engedélyt, hogy a vasut *Solyvár* község közelében az esztergomi vasúthoz csatlakozhassék. Ha a kormány is hozzájárul ehhez, akkor nemcsak a *Ferenc-József*-hid állomásától, a keleti, keletoldali és déli vasut állomásától, hanem a máv. nyugati pályaudvarától, valamint a Császárfürdő, esetleg a szentendrei-vasut Pálffy-téri állomásától is, szóval a főváros összes állomásaitól közvetlen zárt vonatokban átszállás nélkül lehet a Zngligetbe és a Svábhegyre jutni. Ezzel alkalom nyílik ezeknek a vidékeknek benépesítésére és a meglévő körvasut segítségével a párisi ceinture-vasut mintájára megvalósulna a budapesti nagy körvasut, mely ugy az egyes kerületek közötti forgalomnak, mint a főváros idegenforgalmának hatalmas lendületet adna. Mindenesetre kívánatos, hogy az érdekes és nagy jelentőségű tárgy mennél előbb tetset öltönsön.

— **A király új főhadsegéde.** A bécsi *Reichswehr* fenntartással jelenti, hogy gróf *Paar* Ede lovassági tábornok, a királyi főhadsegéde közelebből megválik ettől a bizalmi állástól és gróf *Uecküll-Ghyllened* Sándor lovassági tábornok, a 2-ik hadtest parancsnoka foglalja el helyét. A felhivatalos *Magyar Nemzet* tudomást vesz a *Reichswehr* e híreről és hozzá a következő megjegyzéseket csatolja:

Ha igazra fordulna ez a hír, úgy bizonyára nehezebbé esnék a királynak a megválas régi, kedves emberétől és csakis fontos indokból engedniék bele ebbe a személyi változásba. Mert a király nagyon megszokta és nagyon megszerette a tetőtől-talpig gavallér, önteláldozó és hűséges grótot, aki évek hosszu sora óta rendkívüli nehéz és fájdalmas időkben is mindig mellette volt. Mint mindenki bizonyos megszokási időn tul, ugy a király is ragaszkodik ahhoz, hogy mindig ugyanazok az emberek legyenek körülötte, lehetőleg olyanok, akiknek haja vele egyidejűleg deresedett meg. Eppen ezért gyöngyöden, de ellentmondást alig tűrő módon eddig maradásra bírta Paar Ede grótot mindannyiszor, valahányszor a tábornok szóba hozta, hogy felelősségteljes és súlyos szolgálatát ifjabb emberre kellene bízni. Legutóbb, amikor Paar megint szőnyegre hozta ezt a kényes ügyet, a felségesség ur melankolikus mosolygól csak ennyit mondott:

— Már ön is el akar hagyni engemet, édes Paar?

Akkor persze annyiban maradt a dolog, mert Paar sokkal jobban szereti uralkodóját, semhogy fájdalmat okozna neki. Ha most csakugyan mégis főlesérlné a főhadsegédséget az arciéro-testőrség parancsnokságával, ugy ez ismét a király nemes szívének újabb bizonyítéka volna. Inkább megbarátkozik azzal a gondolattal, hogy közvetlen környezetében megtörténjék a reája nézve terhes változás, semhogy hűséges emberét terhelje továbbra is olyan szolgálattal, amelyet ez magára nézve már túlságosan súlyosnak talál.

— **A kisebb tisztviselők mozgalma.** Lapunk szombati számának ily című közleményében hibázattak azoknak a kisebb tisztviselőknél elírását, akik egy teljesen felesleges nyilatkozatban visszautasítottak minden szolidaritást társaik ismert mozgalmaival. Ma a nyilatkozatot beküldő tisztviselők ugy igazítják helyre intenciójukat, hogy nem kartársaik mozgalom itóték el, csak azt az agitációt, amely e mozgalom kapcsán könnyen keletkezhetnék. Ez egészen másképp hangzik s így elesik az a kommentár, amelylyel a szombati nyilatkozatot kísértük.

ÚJ IDŐK

Képes hetilap. Kedves olvasmányja a magyar családnak. Gazdag tartalmát emelik a gondosan megválogatott képek. Most az új évnegyedben az *Új Idők* Herceg Ferenc legújabb regényét közli «András és Andor» címen. Kiadóhivatal Budapest, Andrassy-ut 10. szám, a hol a lapra negyedévi 4 kor.-val elő lehet fizetni. Ugyanott mutatóványszám is kapható.

— **Draga királyné unokahuga.** Szerbia királyánőjének egész rokonságát Párisban nevelik. A nevelésbe adott fiatal hölgyek közül a napokban vitték a legfiatalabbat Párisba a Sacré-coeur-zárdába akarták fölvetetni. A fölvetél előtt azonban a zárda főnöknője jónak látta a következőkre figyelmeztetni a kis hercegné kíséretét:

— Csak egy föltételt, uram! Nagyon gyakran megesik, hogy intézetünk idegen vallású növendékei önként áttérnek a katolikus vallásra. Mi nem csinálunk prozelitákat, nem erőszakolunk senkit sem nagyon ellenesei a vallásszabadságnak. Ha azonban növendékeink kifejezik óhaját, akarnak lépni, elvárjuk a növendék szülőitől, vagy gyámjától, hogy ebben nem akadályozzák meg őket. Erre nézve pedig biztosítottok kerünk.

E szavakkal a főnökné reverzálást terjesztett a kis hercegné kíséretje elé s fölkérte, hogy írja alá.

A diplomata, aki a hercegné kíséretét kísérte, kérdést intézett Draga királynéhoz, hogy a reverzálást aláírhatja-e, mire legott sürgönyválasz érkezett Belgrádból, hogy a királyné ilyen körülmények között nem kívánja unokahugának fölvetését.

— **Magyar püspök a pápánál.** Várossy Gyula székeséhegyvári püspök a minap százötven főből álló magyar zarándokcsapatot vezetett a pápa elé, aki nagyon kegyesen fogadta a püspököt és zarándoktársait. A fogadtatás részleteiről a *Fejérmegyei Napló* „a legilletékesebb forrás” nyomán a következőket jelenti:

Az ünnepélyes nagy audiencia hétfőn 11 órára volt jelezve, melyet megelőzőleg ő szentsége egy negyedórai magánkhalgatáson fogadta a püspököt. Mindárt a fogadás elején örömeinek és megelégedésének adott kifejezést azon jelesség miatt, hogy a magyarok az idén már az ötödik zarándoklatban járulnak hozzája.

— Ezt nem tették — ugymond — sem a spanyolok, sem a franciák, sem az amerikaiak, csupán a magyarok.

— A magyar nemzet jellemében gyökerezik a Szentszék iránt való ragaszkodás és hűség, amely Szent István király óta mindig sajátja a magyarnak — felelte erre a püspök.

A pápa kérdésközött a székeséhegyvári egyházmegyeről, annak viszonyairól, híveiről, papságáról, Valóban csudalatos az a mély érdeklődés és biztos tájékozottság, melyet a Szentatya a magyar viszonyok iránt általában tanusít. Alapos információi vannak mindenről, ami hazánkban történik.

— **Müntz Eugén halála.** Müntz Eugén, a most elhunyt nagyhírű francia művész-történetíró a Kisfaludy-Társaság levelezőtagja is volt. Két év előtt választották meg *Berzeviczy* Albert indítványára, különös tekintettel irodalmi működésének arra a részére, melyben a Mátyás király korabeli magyarországi renaissance-kultúrát a külföldön is ismertebbé tette. Müntz igen meileghangoz levélben köszönte meg megválasztását s kifejezte szándékát, hogy székét a Kisfaludy-Társaságban személyesen fogja el foglalni, amiben azonban betegsége s azután halála magyarországi tisztelőinek is őszinte tájdmalmára megakadályozta.

— **Hűség.** *Spitzer* Oszkár, a *Kanit* és *Spitzer* cég főnöke, eljegyezte *Adler* Paula kisasszonyt. *Adler* Sándor budapesti tekintélyes terménykereskedő leányát. *Lefort* Miklós eljegyezte *Naumann* Mariska kisasszonyt Budapesten.

Hackenborg Ottó cs. és kir. százados október 28-án eljegyezte *Mártay* Aranka kisasszonyt.

— **A „Rothschild báróné” üzemel.** A bécsi rendőrségnek kemény munkája volt a napokban egy szédelgő asszonnyal, aki *Rothschild* bárónőnek adta ki magát, ilyen módon akart pénzhez jutni. *Fleticha* Hermin az igazi neve és sokáig egy játékszer kereskedésben volt alkalmazásban. A leány gyakran mesélte gazdájának, hogy egyik testvére szobaleány báró *Leitenberg* gérné s ott nagyon kedvelik. Egy napon örömtől sugárzó arccal mesélte a kereskedőnek, hogy nővére nagy szerencse érte: a fiatal báró *Leitenberger* beleszeretett és legközelebb oltházhoz fogja vezetni. *Fleticha* később azzal egészítette ki meséjét, hogy ő is szorosabb barátságot kötött jóvendőbeli sógorával s minden valószínűség szerint nővérehez költözik, ha a báró ur feleségül vette. A kereskedő hitelt adott a leány beszédének, főleg akkor, amikor az leveleket is mutatott neki báró *Leitenberger*, gróf *Erlach* s több előkelő személyiség aláírásával. Még nagyobb lett a kereskedő csodálata a leány iránt, amikor egy alkalommal azt újságolta, hogy nemso-kára ő is, mint a nővére, báróné lesz. Elmondta hogy nővére házában ismereteket kötött a „*fatal Rothschild bárónéval*”, aki szerelmere gyulladt iránta. Néhány nappal később már azt is hírül hozta, hogy báró *Rothschild* megkérte a kezét. Mutatott is egy levelet, amelyet báró *Rothschild* intézett hozzá. Nínzdek a mesék annyira földidéztek a szom-

szedság érdeklődését is a leány iránt, hogy mindenki ócsintén sajnálkozott, hogy nővérevel is meg nem ismerkedhetett. Ez a nővér azonban sohasem mutatkozott. Amikor a leány állítólagos esküvőjének napja elkövetkezett, a szomszédok értékes ajándékokkal halmozták el. A fiatal „*Rothschild báróné*” később is föntartotta az ősszeküttetést egykori kenyeradójával, üzletében sokszor óráig tartózkodott. E közben rájött a kereskedő, hogy a fiókjából egy idő óta kisebb-nagyobb összegek elűnnek. A „báróné” természetesen nem gyanakodhatott mert az annyira játszott a előkelő és gazdagot, hogy még a bárói címet és rangot isklátásba helyezte a kereskedőnek. Mintegy öt nappal ezelőtt tényleg el is vitte neki a bárói kinevezést a *Császár* és *Koerber* miniszterelnök aláírásával. A kereskedő szerelűt megörült ennek a régen áhitott szerencsének, amelyet még nagyobbá tett az, hogy az arany érdemkeresztet is megkapta hozzá. Ez a kinevezés megpecsételte a széghamos nő sorsát. Csalásaira rájött a rendőrség és tegnap letartóztatta. Kiderült, hogy őss-es okmányai hamisak s hogy nincs is nővére. A rendőrség átadta a szédelgő nőt az ügyészségnek.

— **Pletykák a szerb udvarból.** Egy bécsi lapnak a következő szines dolgot írják Belgrádból: A Vuics-kabinet bukása óta az itteni udvarnál nagyon megváltoztak a viszonyok. Az oroszországi utazás elhalasztásáért nagyon heves jelek voltak a király és a királyné közt. Beavatt közközlésben azt mondják, hogy a cár *Draga* királynét a multja miatt nem akarja fogadni.

— **De Wet könyve.** *De Wet* boer tábornok könyve, előreláthatólag *A hároméves háború* cím alatt a legközelebbi napokban Londonban megjelenik. Ez alkalomból egy párisi lap munkatársa meginterjűvolta a hős tábornokot.

— Könyvét befejezte már? — kérde az újságíró. — Hogy tetszik önnek az író-mesterség?

— Nagyon érdekes, de nagyon kemény munka. Egyenesen beteggett. Hollandiában kénytelen voltam Hágában maradni, míg kollegáim körutazást tettek az országban. Sajnádom uram, őit ócsintén, akinek egész életében irással kell kényerét keresnie.

— Akkor megelégette ezt a mesterséget?

— Mikor kéziratomba odairattam: „Vége”, olyan megkönnyebbülést éreztem, mintha börtönből szabadultam volna ki. Azért mégis elhatároztam, hogy még egy kis munkát írok a hírszolgálatról. Láthatja tehát, hogy valami esábitót is találak az írás-mesterségében.

— Elutazása előtt beszélni fog még az angol gyarmattügyi miniszterrel?

— Igen, azt hiszem. Nem ártana még Chamberlainnel beszélnem, még annyi dolgot kell megvizsgálni és megvilágítani.

— Fog-e Londonban vagy a vidéki városokban előadásokat tartani?

— Nem. Soha sem volt ez szándékomban.

Megemlítjük itt, hogy *De Wet* egy londoni távirat szerint ma Southamptonba utazott, a honnét visszautazik Délafrikába.

— **A meghalásról.** Egy előkelő párisi hett. szemle halottnapjára körkérdest intézett előkelő személyiségekhez a meghalásról. A kérdés, melyre a szemle-lejeletet várt, így hangzik: *Sajnálna-e meghalni s ha igen, miért?*

Erre a kérdésre elősnek *Brieux*, a hírneves drámaíró felelt igen szellemen. Hossy is sajnálna — így írta — meghalni az ember, mikor, amíg él, remélheti, hogy életben maradhat, míg ha meghal, még azt sem tudja magáról az ember, hogy halott?

Daudet Alphonz üzvegye így válaszolt:

Azoknak, akik korán halnak meg, csak egy sajnálni valójuk van: az, hogy nagy erkölcsi föladatakat nem teljesíthettek, vagy az, hogy nagy kötelességeket nem teljesítettek.

Anatole France: Az ember élete telve van fájdalommal s szenvedéssel végtelenek. Amde az a másik dolog, bármilyen kívánatos is, sőtét és felbökbe burkolt s nem tartom bölcsnek azt, aki ezt a másik életet szereti, melyet nem is ismer.

Gyp: Oh, semmi esetre sem szeretnék meghalni...

Loubet előnök (?): E pillanatban nem szeretnék meghalni. Politikai ellenfeleimnek nem akarnék ekkora örömet szerezni.

Nem bizonyos, hogy ez az utolsó vélemény csakugyan a köztársasági előnk szentenciája-e. Valószínű, hogy a *Revue* szellemen munkatársa diktálta bele *Loubet* tollába ezt a mondatot. De ha nem igaz is, jól van kitalálva...

— **Verekedő diákok.** *Innsbruck*ból táviratozzák: Az éjél *Wiltben* olasz és német diákok között verekedés volt, amelyben két ember súlyosan megsérült. A verekedőket a rendőrség és a osendőrség oszalta szét. Nem igaz, hogy a osendőrség legyveret használt. Az eset nem volt több közönséges verekedésnél.

— **A regensburgi öngyilkos.** Újabb jelentések szerint az a titokzatos idegen, aki a *regensburgi* rendőrségen letartóztatása után megmérgezte magát, nem *dr. Haase* volt, nem is osztrák, hanem *dr. Hauser* János nagy-kiszázi ügyvéddel azonos, aki 200.000 koronás sikkasztás és hamisítás után megszökött. Az eset érthető kinos fel-tűnést keltett és sokáig találgatták az ügyvéd hollétét, amíg végre a minap sürgöny érkezett a városba, mely azt jelentette, hogy *Hauser* Amerikában van. Később kiderült, hogy a távirat hamisítvány volt, mert *Orosdy* János, nagykanizsai kir. ügyész tudomására jutott, hogy *Hauser*álneven Bajorországban bujdosik. A köröző-levelet s az ügyvéd fényképét megkapta a többi közt a *regensburgi* rendőrség is, amely kinyomozta, hogy egy ottani szálloda-ban néhány napja valami *dr. Haase* nevű ember tartózkodik. A rendőrség aztán megállapította, hogy *dr. Haase* azonos a körözött *dr. Hauser*rel és ennél fogva letartóztatta az idegent. A rendőrség, mint megírta, *dr. Hauser* egy őzritelen pillanatot felhasználva, hirtelen elővette a vele hordott sztrichent és mielőtt megakadályozhatták volna, bevette. A mérég egy-két perc alatt megtette hatását és az elfogott sikkasztó iszonyu kinek között meghalt.

— **A magyar nyelv ellen.** *Beszterce* község képviselőtestülete megmutatta már sokszor, hogy érzelmei nem egyeztethetők össze a magyar állam-cszme követelményeivel. Legújabb bakafántoskodása a következő: *Beszterce-Naszódmegye* alispánja és a *Beszterce* járásbírószág vezetője azt kérte *Beszterce község* képviselőtestületétől, hogy a haláleset-elvételi jegyzőkönyveket cenzurál magyarul vezessék és küldjék a járásbírószághoz. A képviselőtestület azonban ezt a kérést elvetette azzal a megokolással, hogy a város jegyzőkönyvi nyelve *német* s nem áll módjában, hogy egyes kezelési ágak nyelvét megváltoztassa.

— **Elhalozás.** *Schancier* Samu fővárosi bizottsági tag, a *Keleti-kavész* tulajdonosa, ma délután kétheti kinos betegsége után meghalt, ötvenkétes évekorán a a fővárosban. A megboldogult, aki a főváros község-tiszteletben álló polgára volt, nagyszámú család gyászolja.

Dr. Szivány Sándor ügyvéd november elsején. életének ötvenhatodik, boldog házassága harmincadik évében elhunyt.

— **Hangverseny és táncmulatság.** A *Visszhang alkalmi jótékonyulást alkalmasság* november 8-án (szombaton) este a budapesti ügyvédi kamara dísz-teremben (V. Szalay-utca 4. szám) hangversenyyel egybekötött táncmulatságot rendez.

— **Rablógyilkosság.** *Szepe*-*Szent-Györgyön* üz. Császár Istváné gyümölcsös-úrúsnak ma reggel lakásán meggyilkolta a tállak. A 80 éves öregasszony lakását ki-oztolták és csekély pénzét elvitték. A tettesek ismeretlenek.

— **Elfogott urítolva.** *Reinisch* Nándor kertésznek *Gizella*-ut 33. számú virágtelépét évek óta dézsmálta ismeretlen tettes. A kertész egy alkalommal tetten érte a tolvajt, de akkor nem kuatva azt, ki ő és merre van hazája, elverte és kidobta. Azt gondolta, hogy ezzel végre szakad a kellemetlenségeknek. Ebben azonban csalódott, mert azután is tartott a virágozogatás ügy, hogy a kertész a négy esztendő óta tartó virágozásokból mintegy 1000 korona kárt szenvedett. Tegnapielőt ismét 100 tubarózza tűnt el, a virágágyak pedig le voltak tiporva. Erre már lesbe állottak és az éjszaka előtak a tettest. *Ledniczky* Gyula, mándoki születésű 38 éves csavargó kertész a tolvaj, akit a rendőrség ma már átadott a vizsgálóbírónak.

— **Rendőri hírek.** Újpesten a Vasut-és Ber-csányi-utak sarkán egy könnyű szekeér lovat megvadásztak és a 211. számú villamos kocsinak rohantak. A szekeérn ülő *Kelenen* Péter kocsis és *Kovancs* Teréz gazdasszony, akik a veszedelem pillanatában leugrottak a kocsirol és így semmi bajuk sem történt. Az öszszetűközés oly hevesen és gyorsan történt, hogy dacára a kocsivezető gyors fektetésének, a szekeér öszszelört és az egyik ló megsebesült. — A Gyár-utca 80. szám alatt lakó *Tolnai* Béla kereskedő észre-vette a minap, hogy iróasztalának fiókját, valószínűleg átkücsesal, valaki felnyitotta és abból 5-600 korona pénzét és zálogjegyeit ellopota. A rendőrség a nyomozás során megállapította, hogy *Mihalek* János 16 éves napszámos a tolvaj, aki a lo-pást beismerte. A penzt az iroda egyik asztalának a lába alá rejtette, a zálogjegyeket pedig eldobta magától. A tolvajt átadták a vizsgálóbírónak. — *Horváth* János fővárosi kocsis tegnap délután a szekeérhez köte egy bikát vitt a Külső-Soroksári-uton a vágó-hid felé. Utközben a bika megvadult és elszakította a kötőket és a szekeérbe fogott lovaknak rontott. Horváth erre meg akarta fékezni a bikát és megragadta a bikát szarvainál fogva. Elkeseredett küzdelem támadt. Hatszor dobta el magától a megvadult bika a kocsis, míg végre legyűrte a megvadult állat a szerencsétlen embert és végigragyolt rajta. Csak nagynehezen tudták a tulajnak eredt állatot elogni. — *Takács* Károly a sönéméti születésű harminceves fővárosi tisztviselő (VII. kerület, *Dembinsky*-utca 43.) ma délelőtt Újpesten az esztergomi vasut hidjáról a Dunába ugrott. Azonban még élve kimentették és a lakására vitték. Családi vizsgálódás miatt akart meghalni. — A nagyzebeni rendőrség táviratban érte-sít a fővárosi rendőrséget, hogy *Sipos* József tejár-nyű születésű 21 éves foglalkozás nélküli ember a nagy-zebeni rendőrség fogházából, ahol betörés miatt tar-tották fogva, megszökött.

(x) Fróbaljon egyszer szerencsét Lukács Vilmos bankházában Budapest V. Fűrdő-utca 10.!!!
1/4 oszt. sorsjegy 12.— K. 1/2 á 6.— K. 1/4 á 3.— K. 1/8 á 1.50 K.

A temető napja.

Budapest, november 1.

Az egész esztendő a miénk, a még aktív embereké — a miénk, akik élünk. S túlekedünk, hajszoljuk a kenyeret, az erősebb letoperi a gyöngét, keresztlágyul a lassu emberen a jobb futó... Dolgozunk a véges életben olyan becsüvel, ambicióval, fanatizmussal, mintha végtelen lenne számunkra a világ. S jó, hogy a nagy város keretén kívül esnek a temetők. Jó, hogy nem kell elmenni a kapuja előtt minden reggel és este s leolvasni a biztató írást, hogy: feltamadunk. — Igen ám, de előbb meg kell halni. Ez a bizonyosság. A kétszerkettő — s a mi majd azután esetleg még elővetkezik, az a temető kapujára van írva. Sokan mosolyognak hitetlenül felette s a sok közül persze csupa olyan gyarló ember a többség, aki a maga gyarlóságában nem sokat várhat a feltamadástól. — A föld kérgén küzd a holnapért, holnaputánért s ma se a vigasztalás, hanem a szomorú tény foglalkoztatja. Hogy elmegyünk innen.

Szomorú ünnep a mai a vörösbetűs napok között. Az ember nem tud megkülönböztetni a temetővel. A sirra borulónak nem a tegnapi fáj igazán, a mélyen temetett, hanem az ismeretlen holnap, amely napon majd mások kísérik ki őt ebbe a vízbe, hideg földbe. A milliónyi gyertya, mécses, fakó arcon török meg a hantok körül s a hívős esti szél nemcsak az őszi borzongást hozza meg. Nem a tegnapi és nem a holnap, hanem a mai nap. A temető bokrain tudniillik másképpen zizeg a maradék lomb, mint a kertemben. Az én borzongósnak csak nekivetkezett a rossz időnek, a temető azonban körökörül az elmulasztott bizonygatja. Itt a memento — s komor emberek özönlenek ki és be a kapun. A város fordul meg a néma világban. Népvándorlás, nagy processzió, áldozat a halálnak. Hozzászoktatjuk magunkat a gondolathoz, amit háromszázhatvanégy nap gondja kiver a fejünkbe és ami mégis csak az egyedüli feltétlen bizonyosság. Temetünk, mi mindnyájan, mi mindnyájan.

Bolyongva a sírok között, úgy veszem észre, hogy azok, akik nem földi rabok, csak másodsorban jönnek számba a látogatás nagy napján. A szomorú vizitben voltaképpen egymásnak, magunknak adunk találat. Mindazok, akik a mai napon a vállaik közé behuzott fejvel érzik a semmiségüket. Megnézzük jól egymást, hogy emlékezzünk arra is, akik a jövő évre már nem jön el. S találgatjuk, hogy vajon micsoda játékos meglepetéseket tartogat számunkra a végezt. Ki az egészségesek között az, aki kihull a sorból s kik a betegek, akik eltemetik az épeket. Minden évről megvannak ebben a tekintetben a maguk temetői tréfái. Mi is egész sor szép derék legény barátunkat siratjuk. Olyanokat, akiknek, han van a természetben logika, a száz esztendőt kellett volna élni. És évtizedek óta állanak a temető kapujában öszereskedt vén asszonyok, férfiak, akik vágyakozva nézegetnek be a sírok közé...

A temető rendje azonban az, hogy élet: élet. Egyik annyit ér, mint a másik. Csakhogy a mai nap hangulatában szólnak: egyik se ér semmit. Szép nagy deputációk jönnek koszorúval, a koszorú széles, aranybetűs selyem-szalag. Megállnak a hatalmas márványoszlop előtt és akiről élesen megemlékezik a szónok: a földre belevesszük por hat lábnyi mélyen. S aki egy-két krajcáros fagygyertyát gyújt egy öszerhorpadt sír sarkán s érthetetlen szomorúságot motyog bele a rögebe, az se sirat kevesebbet. S így termett meg az a szerencsétlen vizitálás, hogy mindnyájan egy a sora, hát nyugodjunk bele. Dehogy vagyunk képesek erre... — Ha valami hatalmas nagy urat temetnek, hát annál inkább akarok élni... Elni, élni... Akárhogyan is, csak itt maradni a föld felületén... S ma azt mondja a temető, hogy: előre emberek, nézzétek ki magatoknak a lakást jövőre. S mi megyünk rajban. Mint minden igaznak, ennek a kegyetlen igazságnak is varázsa van. Félünk tőle s rohannak utána. Es befordulunk mindnyájan a temető kapuján.

Halottak emlékét emlépeltte ma a főváros kegyetes közönsége. A derűs szép őszi időben már kora reggel megindult a zarándoklás a főváros temetőibe. Magánogaiok, bérkosik és villamos vonatok hosszú sora szállította a közönséget a temetőbe, ahová gyalogszerrel is tömérdek ember ment ki. A sírokra rengeteg koszorút, virágot, lámpát, mécsesét és egyéb díszít vettek ki.

A zarándoklás középpontja a kerpesi-úti temető volt, mely ünnepi díszben pompázott. Elhunyt nagyaink nyugvóhelyeit hatóságok, testületek és család-

tagok gyönyörűen fölékesítették. A Baththyány-mauzóleum homlokzatát fekete drapériával borították le s ezer apró mécseset helyeztek el rajta. Deák Ferenc mauzóleumát déli növényekkel díszítették s orozmán áldozati lángokat gyújtottak. A mauzóleum nyitva volt s látni lehetett a haza bölcsőnek márványba faragott alakját, amint a haza nevelője ráborult. Egész nap nagy volt a tolongás a mauzóleumok körül és főképp estefelé, amikor ezer és ezer mécses világította meg a kegyelet szent helyeit, mely elhunyt nagyaink sírjára a késő őszi minden virágát elhozta.

Ráth Károly főpolgármesternek sírboltja fölött a székesőváros szalagos nagy babékoszoruja díszelgett. Diszesen volt ékesítve Kamermayer Károly néhai polgármester sírja. Gerlicy Károly sírjára a főváros koszorúján kívül az országos magyar iskolaegetyület is koszorút helyezett. Böök Sziárd sírján a főváros szalagos koszorúja díszlet a fölirással: *Dudapest székesőváros — nagylelkű polgárának. Mátyás József* volt előjáró sírhalmát a VI. kerületi előjáróság, a VI. kerületi költői kaszinó és a fővárosi tisztviselők otthona koszorúit ékesítették.

Arany János szárkofágja előtt két kandelaber égett, lábánál az egyetemi ifjúság koszorúja lektűt. Az Akadémia koszorút helyezett: *Stoecek József, Salamon Ferenc, Pesty Frigyes* stb. sírjaira. Szépen volt lekesítve *Horváth Nándor* sírja. *Jókai* Laborfalvi Róza sírját *Pesty* Árpádné látogatta meg és koszorút helyezett rája. *Dr. Kovács József* és *Semmelweis* orvos-tanárok sírjait az orvostanhalgatók segélyező- és önképző-egylete koszorúzza meg. *A Munkácsy Mihály* sírját borító tömérdek koszorú közül a magyar képművészek egyesülete és az iparművészeti iskola koszorút emeltük meg. *Szilágyi Dezső* sírján az igazságügyminisztérium babékoszoruja lektűt. *Erkel* Ferenc sírdombját a zenekadémiai olvasókör és a filharmoniai-társaság koszorúzták meg. *Henneberg* tábornok lovas sirméleke délszaki növényekkel volt lediszítve és alatta a bonvéduszok és a Ludovika Akadémia művendékeinek koszorúja díszlet. Koszorúkkal voltak meg gazdagon díszítve a következők sírjai: *Pauler* Tivadár, *Lenhossák József*, *P. Szatmári Károly*, *Bullagi* M. C. Ybi Miklós, *Jendrassik Jenő*, *Kistály* Károly, *Klapka György*, *Treier* Agoston, *Hejly* Ignác, *Nantus* János, *Kerkapolyi Károly*, *Horvát* Gyula, *Szigeti* József, *Feleky* Miklós, báró *Lipthay* Béla, *Péteri* Jenő, *Bartay* Ede, *Szilágyi* Sándor, *Mihalkovics* Géza, *Csemegi* Károly, *Csernatory* Lajos, *Garay* János, báró *Eötvös* József, *Vörösmarty* Mihály, *Szarvas* Gábor, *Pályi* Albert, *Tóth* Kálmán, *Greguss* Agost és *Volkmann* Róbert.

A földiszített sírokhöz már reggel kilenc órákor kivonult az egyetemi ifjúság s a jogászok bölcsészek, orvostanhalgatók külön csapatokban jártak be a temetőt, beszédek kíséretében rakván le elhunyt államférneik kőtömbjeit és tudósaink sírjára koszorúkat. Az ifjúság szónokait nagy néptömeg hallgatta. Délután zászlók alatt különféle testületek vonultak ki zászló alatta s már kora délután megkezdődött a sírok kivilágítása.

A Magyarországi újjászervezett szociáldemokratapárt nagy küldöttsége ma délután 3 órákor ment ki a temetőbe, hogy megkoszorúzza elhunyt munkásvezérek s a legelső magyar szociáldemokrata sírját. *Táncsics* Mihály az apja a magyar szociáldemokratáknak, sírja előtt a nyomdászok dalárdája énekelte el a munkás-himnuszot, mire az újjászervezett szociáldemokrata-párt nevében *Czikora* János tartott lelkes beszédet és a dalárda a Marsellaisait énekelte. Ugyancsak megkoszorúzták *Eiselt* Károly, *Szalay* András és *Sauerwein* Géza sírját. Ezután kimentek a kőbányai-úti központi temetőbe, hol szintén koszorút tettek az elhunyt bajtársak sírjára.

A budavári kir. palota Szent István-kápolnája alatt levő nádor-sírboltot is elárasztották délszaki növényekkel s az alsóúti parkból hozott virágokkal. *József* főherceg és családja több koszorút helyeztetett el *László* főherceg szárkofágjára. A sírboltot holnap, vasárnap a nagyközönség is megtekintheti.

Kossuth sírjáról.

Egész napon át ezekre menő néptömeg hullámzott *Kossuth* Lajos sírja körül. A síron az első koszorú *Kossuth Ferenc* és *Kossuth Lajos Tódoré* volt. A nagy elővirágkoszorú a sír közepén csaknem egészen elborította. Mellette a szebbnél-sebbsz koszorúk egész tömege pihent.

Délután 4 órákor érkeztek meg a függetlenség- és 48-as párt tagjai *Kossuth* Ferencel az élükön.

Ott *Illyés* Bálint tartott megható költői szárnyalású beszédet.

Tudjuk mi, apoetrofálta a lent nyugovót, hogy te az egész emberiségnek kiváló nagy alakja valál. Nevét a világtörténelem amelybe korszakalkotó sorokat írtál be, de tetteid a miénk s te magad a nemzetet Leleked fényének, szived melegének közvetlenségét mi érezzük igazán, aki a te néped, a te föld vagyunk! — A történelem nem záródott le sírodnál. Szellemed fénye átragyog minden szembe, minden szívbe, amíg magyar él a földön. Azok az elvek, azok az eszmék, amelyeknek te hőse és vértanúja valál, mint tűzszlop emelkednek sírod fölé. Ez eszmék győzedelmét késteltem én, de örökre megakadályozni nem lehet, Legyen ez a hála-ünnep tanúja a

haza édes atyja iránt való kegyeletnek, de egyszerűságra ama dicsőbb jövőnek, amidőn:

Beteljesül a nemzet édes álma...
A rablincs végső szemig lehall...
S szabad legében szárnyait kitárva,
Büszkén lebeg ismét a szent Urjal,
S míg szolgáért urának talpát nyajja,
Függetlenül ő csak magát urajja,
Bizzál, ő népem, hisz nekünk van ő
S nagy lelke mondja: *Miénk a jövő!*

Ezzel a meggyőződéssel teszem le a sírra az országgyűlési függetlenség és 48-as párt koszorúját.

Illyés beszéde után *Karhárdó* Árpád az országos demokrata-párt nevében tett le koszorút rövid beszéd kíséretében a sírra. Utána a *Kossuth* négyesület tagjai koszorúzták meg a sírt, mire a függetlenségi képviselők a nagy közönség ezreitől kísérve átmenek *Irány* *Dániel* sírjához, ahol dr. *Nessi* Pál mondott emlékbeszédet. Meltatta a nagynevű puritán hazafi politikai érdemeit s ismertette *Kossuth* által való benső barátságát. A párt hatalmas babékoszoruja azzal a kijelentéssel helyezte a sírra, hogy a függetlenségi párt mindenkor hálás kegyelettel fog adózni a függetlenségi eszmék lelkes harcosának s vezérének.

Uj sirmélekek.

A Deák-mauzóleum közelében halottak napja alkalmából öt új sirméleket állítottak föl. Az egyik a *Bercsényi* Béla sirméleke. *Haraszti* kőből faragott szárkofág, melynek fölirata ezzel kezdődik: „Ez az emlék földi a legjobb szívű leírj halmait, *Bercsényi* Béla nyugszik itt, a Nemzeti Színház művésze, a Kislalud-nyársaság tagja, a színművészeti akadémia tanára.“ Két oldalt a megboldogult apoetrofiáló költőtemények vannak a kőbe vésvé. Az emléket *Bercsényi* özvegye emeltette.

A másik emlék a *Szigeti* József sírján díszelleg. Ez a sír *Fáncsy* Lajos és *Feleky* Miklós sírja között van. *Gerenday* Béla akadémiai szobrász mintázta a természetből faragott sirméleket melynek fölirata ez: „*Szigeti* József, 1823. május 11—1902. február 26.“ Alatta a *Shakespeare*-díszlet:

S így Kent büszke veszen
S öreg lábakkal új országba megy.

A sírt gyönyörűen földiszítette a *Vizvári*-család.

Uj emék a *Csernatory* Lajosé is. Faragott sziklán a megboldogult dombornművész bronz méleke és alatta ez a sor: „*Csernatory* Lajos 1823—1901.“ A méleket *Gerenday* szobrász sikerült alkotása. Az emléket különben a hírlapírók nyugdíj-intézete állította.

Becsés művészi alkotás *Csemegi* Károlynak, a büntető kódex nagynevű alkotójának sirméleke. *Donáth* Gyula kiváló szobrászunk carrarai márványból faragta. A stílizált oszlop oldalán géniusz van és *Csemegi* Károly képmása. A géniusz az égő árkállyal rámutat az igazság égő tűzére, az V. parancsolat nagy igazságára, melyet rendszerbe szedett a büntető-kódex géniális megalkotója. Az emlék allegóriája egyszerű, jellegűsége éppen olyan közvetlen. A gyönyörűen mintázott a ak hatalmas ruha-redőzete nemes vonalaival mélyen megkap. A géniális művésznék ez egyik legjobb alkotása és a temető egyik legszebb ékessége.

Donáth Gyula művészi vésőtűt magasztalja báró *Lipthay* Bélának, a főváros szépitésén annyit fáradozó lelkes úrnak monumentális emlékműveis. Legyen meg az Isten akarat, — mondja az emlék, de nem a leírattal, hanem a hatalmas férfialak erőteljes akarat-megnyilatkozásával. A művésznék ez a férfialak talán a legmonumentálisabb alkotása. Csupa erő, csupa férfiaság és önmegtartózkodás. Az emlékművet az özvegy nemes szíve állította fel.

A budai temetőben is nagy közönség volt. A régi tabáni temetőben levő *honvédsírokat* sokan megkoszorúzták s az 1848—49-es honvédek, kik testületleg jelentek meg, csendes imát mondtak elhunyt bajtársaikért. A farkasvölgyi temetőben *Hunfalvy* János kiváló biológus sírját egész nap nagy közbűncző látogatta. A katonai temetőben izléseben volt díszítve báró *Edeleheim-Gyulay*, néhai hadtestparancsnok sír-emléke, a Budavári ostrománál elesett 23-ik gyalogezredbeli katonák emlékére pedig egyzerkű koszorút helyezett az ezred.

FŐVÁROS

(*) A szegőnyek segítése. A fővárosnak egyik legnagyobb kerülete, a VI. kerület, amelyben egyre nagyobb mértékben növekszik a közegyelvő szorultak száma. A tanács fölívta a kerületi előjáróságát, hogy az újabb szervezett népkönyvtár elétalvánnyokkal lássa el; egyszerűságra pedig, mivel az előjáróság részére erre a célra rendelkezésre állott összeg már elfogyott a tanács elhatározta, hogy a közgyűlésnél javasolni fogja 1000 korona segély nyújtását. Ugyanezt teszi a tanács az V. kerület szegényeknek az 1500 koronájával.

(*) **Kávésiparosok Láng miniszternél.** A budapesti kávé-ipartársulat váasztmánya, **Némái Antal** elnök vezetésével, tegnap délután **Láng** Lajos kereskedelmiügyi miniszternél tisztelettel és ányújtotta az ipartársulatnak az ipartörvény revíziójára vonatkozó emlékiratát, egyben pedig arra is kérte a minisztert, hogy a kávéiparra vonatkozó jóváírói szabályrendeletet minél előbb hagyja jóvá. A miniszter szívesen fogadta a köldöttséget s megígérte, hogy az ipartársulat kérelmét a lehetőséghez képest figyelembe fogja venni.

SZÍNHÁZ, ZENE

** Operaház. Hosszabb pihenés után ma este ismét színe került az *Operaházban* **Meyerbeer** dalműve: **Ördög Róbert**. Ez a dalmű is halottat idéz: **Perotti** Gyulát, aki a címszerepben olyan alakítást nyújtott, amely iantáziánkban egyszerűségekorra **Ördög Róberttel** azonosult; mintha csak futólagos helyettesítésről lenne szó, olyasmit érzünk, ha más valaki lép elének az ismeretes vörös kosztümben. **Prevost** jóvalis egy **Ördög Róbert**, bacchusi ártalmatlansággal és rokonszenves pocakossággal. Az irtóztató tragédiában sejtje em nélkül való szeretetreméltósággal ragyogtatja öblös tenorhangját, amely fenomenális terjedelm, csaknem baritonális hősérs és drámai hatalom dolgában ritkítja párját. Kitűnően volt disponálva és organumának pogány szépségével oly érzéki gyönyörűséget nyújtott, amely a jellemző alakítás hiányait hálásabb indulatokra bangoit kedélyeket bőven kárpótol. — **Alicet Vasquez** gró né énekelte. És pedig olaszul. Ismét olaszul. A művésznő mindenképpen azon van, hogy megkönyölytse nekünk a buosuzást. — **Szilágyiné-Bárdossy** Ilona nagy sikerrel énekelte **Iszabellát**, akinek koloratúrás finomságait legutóbb **B. Peony** Irén asszony mesteri előadásában csodálhattuk. **Szilágyiné** jeles technikával és sok bensőséggel adta elő a szicíliai herceglányt, énekrészt és megjelölésével is illuziót keltett. — De az est diadala **Nej Dávid** lett; kifűnő mesterdalkunk, aki eleinte mintha indispozícióval küzdött volna, csakhamar gyzedelmeskedett a muló bajon és jellemző játék meg tökéletes ének dolgában egyaránt elragadó **Bertram**-alakítást nyújtott. — **Guerra**, az új balletmester ma este mutatkozott be hivatalosan ebben a minőségében. Szívesen konstatáljuk, hogy haladást látunk a balletproduktióiban. A hőgyek beartottak a tánc elemi szabályait, ügyeltek a liniára, egális mozdulatokat tettek és legyelemzettséget áruktak el. A többi a jövő dolga. Kitűnő volt **Balogh** Szidi, mint Ilona. —ly.

** A Magyar Színház bemutatója. A Magyar Színházban a **B. A. L. E. K.** följánitása óta kaogástól hangos vidám esték sorozata folytatódik a **Balkézről** (Main gauche) kedre kitűzött bemutatóiáig. A rendkívül mulatságos ütelvonások bohóság szerzője **Pierre Véber**, akinek nevéhez a francia színpadnak a legutóbbi években elért legnagyobb és állandó sikerei fűződnek. Négy-öt párisi színházban játszóak egyideűleg a **Pierre Véber** darabjait, amelyeknek egyik legkiválóbbja és legmulattatóbbja a **Balkézről**. Az újdonságnak, amelyet **Heltai** Jenő fordított és **Rubos** Árpád rendezett, **Horváth** Paula, **Szikláiné**, **Tomcsányi** Rusi, **Ráthonyi**, **Boros**, **Faragó** és **Delti** a löszereplői.

** A Vígsház színesiskolája nagyjének sirján. **Rónaszékly** Gusztáv, **Balassa** Jenő és **dr. Ince** Henrik a Vígsház színesiskolájának tanárai vezetése alatt ma délelőtt ez iskolának növendékei kivonultak a Kerepesi-úti temetőbe, hogy elhunyt színházi nagyjének sirján kegyeletüket lerójják. **Szilágyiné** Ede sirján **dr. Ince** Henrik tanár tartott lendületes beszédet, mígten **Lenday** Márton sirján **Szabolcs** Bálint, **Egressy** Gáborén **Váry** Jenő, **Szathmáry** Árpádén **Fekete** Mihály, **ij. Márai** B. Bélán **Megyasay** Vilma, **Szveti** Józsefén **Tábori** Imre, **Csiky** Gergelyén **Kanday** Ernő, **Hegedűs** **Megyasay** Evelinén **Sugár** Teréz és **Jókáné-Laborfalvi** Rózáén **Kiráy** Aranka növendék tartott beszédet.

** Hírek a Népszínházból. Holnap ugy délután, mint este **Raupach** hatásos néprámája **A molnár és gyermeke** kerül színe a Népszínházban. Héttón és kedden este **Faragó** Jenő és **Darna** Izsó nagyszerű regényes operettjét, a **Casanovát** adják: ez lesz az óriási sikerű darab huszadi előadása. Jövő vasárnap délután **Hegyi** Aranka első alkalommal játszza **Folínusz** Auré népszínművében, a **Námban** a címszerepet. — A Népszínház egyik legközelebbi újdonsága **Róssa** Miklósnak **A hit** című népszínműve lesz, mely a színház legutóbbi népszínmű-pályázatán új tárgyával és eredetiségével általános leltűnést keltett. A hit egészen új zsűner népszínműröaldmunkában, amely teljesen szakít a népszínmű eddigi hagyományával s csak tárgyában s alakjában magyar irányban inkább az északi pszichológiai néprámák jelé hajlik. A fő női szerepet **Hegyi** Aranka játszza.

** Popper Dávid a külföldön. **Popper** Dávid tanár a napokban igen megüsztelő meghívást kapott a florenzi Società Cherubini és a római Accademia di Santa Cecilia vezetőségétől, hogy ott e tarsulatok

egy-egy zenekari estélyén közreműködjék. A jeles művész ez ajánlatokat elfogadta és lebruári angol körúta befejezése után le jog utazni Olaszországba.

** Niobe. A Népszínház legközelebbi újdonságának, **Fásztör** Árpád és **Stoll** Károly **Niobe** című énekes játéknak utolsó próbái már oly elevenen s gyorsan folynak, hogy ezen a héten már csak a házi és jelmezes próbákat tarták meg s pntéken, november 7-ikén meglesz a bemutató előadás is. A nagyszerűnek ígérkező darab első három előadásához szóó jegyeket már vasárnap, november 2-ikán kezdik árusítani a Népszínház elővételi pénztáránál, valamint **Weisz** A. (Károly-kört 26.) és **Szántó** M. (Kecksméti-utca 14.) dohánytűzösdjében. A címszerep alkalmat ad **Kéry** Klárának, hogy fényes tehetségét és alakító művészetét egész új oldalról mutassa be a budapesti közönségnek, amennyiben ilyen lajtájú szerepet még sohasem játszott. Szóló-számán kívül **Kovács** Alibályival van néhány tréás játékkettőse. Tréás kettőse van **Ledószky** Gizellának is **Szirmával**. Az újdonságot táncok és élőképek terktikák.

** Hangversenyek. **Mérő** Jolán zongoraművésznő, ki szerdán, november 19-én rendezi önálló hangversenyét a Royal-teremben, a napokban értesítést kapott a drezdai filharmóniai társaságtól, hogy ott **Liszt** a-dur hangversenyét kívánák vele előadni. E hangverseny résztvesz **Krausz** Ernő, a berlini udvari opera helytenorja is, ugyanaz, akit mi is fogunk hallani a második filharmóniai hangversenyen Budapesten. — Az első hegedűművész, aki az idén keresi tel fővárosunkat, **Grossi** Felix, ki héttón, november 24-én rendezi hangversenyét a Royal-teremben. **Grossi** Goldmark unokaöccse. korán származott át szüleivel együtt az új világgrésbe. Az utóbbi években New York, Chicago és Baltimoreban zenekari hangversenyekben mindannyiszor feltűnést keltett művészetével. Az idén Berlinbe, Hamburgba és Lipsőbebe hívják szerződései, amely alkalommal **Grossi** elátogat hozzánk is. **Grossi** hangversenyén közreműködik **Bárdossy** Irén ismert énekesnő, kit hosszabb ideje nem hallottunk hangversenyteremben. Jegyek a jenti estélyekre kaphatók **Méry** Bela zeneműkereskedésében, **Andrássy**-út 12.

** Zwerenz kisasszony ügye. Napok óta tartja izgalomban a bécsi közönséget **Zwerenz** kisasszonynak, a **Carl-Theater** szerződésszegő szubrett-primadonnájának az ügye, akit a színház igazgatósága egy Ausztriában érvényes és eléggé különös törvényszakszak alapján azzal fenyegetett meg, hogy ha nem tér vissza a színház kötelékébe vagy nem fizeli meg a szerződésben meghatározott kötbért, akkor — be fogja csuktatni. Minthogy ugyanez a színház a mult évadban egy másik szerződésszegő tagat, **Meister** tenoristát tényleg becsukatta, **Zwerenz** kisasszonynak minden kilátása megvolt rá, hogy primadonna létere is a hűvőrsé sétál. A pikáns színházi szenzáció azonban nem következett be, mert mint egy bécsi uság értesül, a szerződésszegő primadonna és a bécsi Carl-Theater igazgatóság közt egyezség jött létre. **Zwerenz** kisasszony elhagyja ugyan a színházat, de ötezer korona bírsággal váltja meg szabadságát.

** Francia szerzők foglalkozása. A párisi **Figaro** érdekes kis cikkel közöl az újabb francia szerzőkről, melyben elmondja, hogy a magánéletben melyikőjük mivel foglalkozik. **Georges** **Henriot**, akinek **L'Enquete** című drámája az **Antoine** színházban éppen az utóbbi napokban szinte szenzációs sikert aratott orvosi figurációt loyalt; **Bouchinet**, akinek **Gerivude** című színműve legközelebb kerül színe a **Theatre Francaisban** ugyancsak orvos. **Alfred** **Dubont**, a **Fredogande** szerzője bankhivatalnok; **Sylvane**, az ismert bohózatíró, **Bisson** rendez szerzőtársra bítes becsűs. **Eugène** **Milloy**, a **Vignsházban** most műsoron lévő **Három grócia** szerzője adóhivatalnok, **Paul Bourde**, a **Deux** **Consciens** szerzője, melyet **Coqueu** mos elő akar adani, a madagaszkari kormányzóznak volt titkára. Egy volt végreható is akad az új szerzők közt, **Maurice** **Donnay**, **Marcel** **Prevost** és **Francois** **Caré** mernőkök voltak, mielőtt a színműrök sorába léptek volna. **Paul** **Gavault** bohózatíró hivatalnok a gyarázatiügyi miniszteriumban és **Emile** **Taure** a **La Vie publique** szerzője, rövid idővel ezelőtt még titkára volt egy párisi ügyvédnek.

** Francia női szerző A párisi **Vaudeville** színház érdekes újdonságra készül, mely női szerző tollából került ki. A darabnak **Le Jong** (A párom) a címe s szerzője **Jeanne** **Maru** asszony, aki eddig az elbeszélő irodalom terén keltett leltűnést. A darab fő női szerepét **Rejane** asszony fogja játszani, akinek ez lesz első kreációja az új évadban.

** Vidéki színházak. Az **avadi** színügyi bizottság tegnap tartott ülésében foglalkozott **Zilah** és tarsulata működésével. A színügyi bizottság, melyen **Urban** István löspán elnököl, elismerést szavazott **Zilah** Gyula igazgatónak kitűnően szervezett tarsulatáért a művészi színvonaon álló előadásokéért és a darabok minaszzerű kiállításáért.

Nyiltér.

Az élet aranyfája már gyakran a pusztulás eszméig külsőleg teljes szépségében pompázik. Hanyan, akik lappangó tüdővérsnek szenvednek, örvendeztetik meg ember-társaitak szép arcukkal, értejes alakjukkal és csak az orvos szakértő tekintete előtt nyilvánvaló veszélyes állapot. **Tartós** köhögéses nagyon is gyakran előhírnök az irgalmatlan tüdővérsnek és e mellett a légzőszervek valamennyi megbetegedése, mint gég és légesohurut, rekedtség, asztma, tüdőohurut, vérkőhögés, légzésűnyár, melisszorulás, tüdőcsueshántalmak ezen rettető betegségeknek a testbe való bevonulásra nyílt út készítönek. Aki a nevezett bajokat figyelmen kívül hagyja, önmaga ellen vétkezik és annál inkább akkor, ha tudja, hogy van szer ezek ellen, mely eddig a legmakacsabb esetekben is eredményes volt, és azt nem használja. Ez a szer a „**Pektor**”.

Aki a valódi „**Pektor**” akarja, forduljon egyetlen es **Diana-gyógyszertárhoz**, Budapest, Károly-kört 5. mely azt 2 koronás csomagokban küldi szét.

A csecsemők elválasztása után a legjobb és legegészségesebb tápláló- és erősítő szer a **Szent Anna** malátá-tápsütőmenny, mely nagy tápsőre és könnyű emészthetősége miatt az anyai legjobb pótlószere; megfogja a csecsemő minden-napi gyomor- és bébjait. Kapható minden nagyob fűszerkereskedésben, csakúgy zárt dobozokban. Főraktár Budapestben, **Hoffmann** Józsefűél Békory-utca 8.

Feszl Géza könyve. Bűn és Napsugár.

— *Tollrajzok az ember világból.* —
Előszóval ellátta: **Vészi** **József**.

Az első kötet megjelenik november havában.
Előfizetéseket elfogad a Budapesti Napló kiadóhivatala vagy a Markovics és Garai könyvnyomtató-cég (VI., Lázár-utca 13.)

Feszl Géza érdekes fejtegetéseit a mindennapi élet nagy szenzációiról mindenki szívesen olvassa, mert mindenki észreveszi, hogy ezekben a fejtegetésekben gyönyörű harmoniába olvad az érzés és az értelem. Ezeket a fejtegetéseket, tárca alakban megírt oknyomozó történetét mindennapi életünknek **Bűn** és **Napsugár** címen kötetbe foglalta a szerző.

Előfizetési ár: Első kötet 2 korona.

DICK E. ARNOLD fogorvos
november elseje óta
V., Marokkó-utca 2. szám alatt rendel.

Dr. Geiger Samu ügyvédi irodáját
Budapestben, VII. Kerepesi-út 8a
szám alatt megnyitotta.

(Az e rovat alatt közölteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT

*. Football. A Margitszigeten nagy közönség előtt a prágai **Slavia** és a **Magyar Athletikai Club** mérkőztek. A Slaviának eddig éert éves eredményei után itéve, tegnap a nálunk oly népszerű csapat teljesen ormán kívül mutatkozott be. Unalmas és összevissza-játékból a Slavia 3:2 góllal győztesen került ki. A Slavia első gólját a M. A. C. kiegyenliti, melyet a halftime végén egy második követ a legztábbban látható off-side állásból, ennek a gólnak az érvényesítését a csehek erősen kifogásolták és játéket csak hosszas rábeszélés után folytatták. A játéket a második halftimeban a csehek löyönös támadása nyitja meg s lövőnyét e lövőidőben még sem tudta érvényesíteni mert mindössze egy ogy goal lött, melyet a bírő megítélt. A bírő részrehajlósága kinosan hatott a játék menetére. — A csömöri-úti pályán már jog napjuk volt a magyaroknak 4:0 góllal verték meg a bécsi **Graphiat**. A dicsőség a **Magyar Uszó Egyesület** I. csapatáé, mely könnyű szerrel győzött ellenfelein. A magyar kapusnak dolga sem volt, minden támadást megsemmisített **Bodor** és **Fehéry** backok derekas játéka.

*. A parádbizti versenyek. A régi cseh versenyterén ma tartották meg az egykori jelentőségét teljesen elvesztett löverseny-meetinget, amelynek egyetlen kiemelkedő száma a **nagy akadályverseny** volt. Ennek a résztvevői is meglehetősen gyenge klasszis-hoz tartoztak az idén. Közülük **Flaggenschiif** volt a javorít, de fogadták a német **lovak** is. A győztes azonban általános meglepetésre **Jourfix** lett, amely a legszerecsesebben ment végig a 6400 méteres távolságon. A második helyre is az outsider **Dossier** érkezett. A többi utam nagyon kis érdeklődést keltett. A részletes eredmény a következő;

I. **Kunettai** díj, Díj 2000 korona. Távolság 2000 méter. Herceg **Taxis** M. **Csillagja** első, **Mautner** V. **Cornaroja** második, **Wathenan** százados **Heet** and **Toeja** harmadik, azután **Perkal**, **Valaki**, **Dreyus** II., **Contra**.

II. **Parádbizti nagy akadály-verseny.** (Handi-

TUDOMÁNY, IRODALOM

© **Fővárosi Lapok.** Új szerkesztésben, új köntűsben, új ormában jelenik meg mátol kezdve a **Fővárosi Lapok** című képes hetilap. Felelős szerkesztője **Fabrizsky** István, aki tartalmas programban jelt ki vállalkozását. Az új irány jelző első szám csakugyan gondos és izlésses szerkesztésre vall, amely a megkezdett uton bizonyára biztos révbe vezet a sokat hánayolt loyóratot.

cap.) Díj 20.000 korona. Távolság 6400 méter. Ifjabb David E. Jourix (Rosack) első, gróf Westphalen Dossier (Horacek) második, Koller E. Chorazy (Simm) harmadik, azután Bairath, Flaggenscuiff, Duchess, Tudor, Teretvár, Vándor. Totalizátor: 10 : 167. Helyrefo-gadások: I. 50 : 42. II. 50 : 31. III. 50 : 110.

II. Kladrubi díj. Gátverseny. Díj 4000 korona. Távolság 2800 méter. Mauthner V. Originalja első herceg Tax s M. Godiohe második, herceg Braganza M. Sea Snakeje harmadik. Azután: Belle Alliance. Totalizátor: 10 : 30. Helyrefo-gadások: I. 50 : 76. II. 50 : 103.

IV. Hölgyek díja. Akadályverseny. Tiszteletdíj és 1000 korona. Távolság 3200 méter. Mauthner V. Rezkakasa első gróf Czeruin P. Little Chappa második, gróf Czeruin T. How stije harmadik, azután: Haika Steady, Bizay. Totalizátor: 10 : 20. Helyrefo-gadások: I. 50 : 93. II. 50 : 114.

V. Jesuiták akadályverseny. Díj 2000 korona. Távolság 40 0 méter. Gróf Pa fly I. Neurat-thenkere első, Esterházy L. Gubernatorja második. Totalizátor: 10 : 26.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ A nagyköveti rablógyilkosság. A pestvidéki törvényszék esküdtbírósa hétfőn kezd tárgyalni a nagyköveti rablógyilkosok, *Ordógh-Tóth Pál, Kármán Mátyas és Tóth-Vonák Mátyas* bünpörének tárgyalását. Ez a három nagyköveti napszám az év január 18-ikán este 6 óra tájt berontott Löwinger Lipót vagonos kereskedő házába és a rablás szándékával meg akarták ölni a ház minden lakóját. De csak Löwinger Lipótné halt meg kezük alatt. Nagybányai Erzi cselédeleányt, Löwinger Lipótot és rokonát, özvegy Braun Károlynét összeszurkálták, de ezek sebeikből felgyógyultak. A rablásra a gyilkosoknak idejük nem volt, menekülőnk kellett, de még az udvaron nyakonsiepte őket a fellármázott szomszédság. Az ügyészség vádja a gyilkosság büntetere a gyilkosság kísérletének és a rablás kísérletének büntetere szól. A tárgyalás a bejédezt tanú nagy számára va ó tekintettel alkalmasint 4-5 napig eltart.

TÁVIRATOK

Jalta, október 31. *Miklos* cár tegnap este ünnepies kihallgatáson fogadta a rendkívüli török követ-séget amely a szután ajándékait adta át a cárnak. Később diszbedt volt amelyen a cár felköszöntötte a szultánt.

A forrongó Balkán.

Szofia, november 1. *Károly* román királyt. akl tudvalóóleg e hó 11-én *Ferdinand* fejedelem látogatá-tására Ruszcsukba érkezik, *Sturaza* és *Bratian* minisz-terek fogják kísélni.

REGÉNY

ILICS IVÁN HALÁLA.

Irtá: *Tolsztoj Leo.*

(2)

Egyetlen pillantás Schwarz eleven, elegáns, vidám alakjára, felvidította Ivanovicsot. Eszre-vette, hogy Schwarzot az egész eset nem hatotta meg valami nagyon s így semmi ok sincs arra, hogy a mai estét kártya mellett, a megszokott vigszággal ne töltsék el.

Schwarz ezt különben fülébe is sugta Ivanovicsnak, amint ez mellette elment s egyuttal azt is megmondta, hogy Vassziljevics Fedornál találkoznak. De a sors bizonyára úgy rendelte, hogy Ivanovics Péter aznap este ne kártyázzék.

Praskovja Fedorovna kicsi asszonyka volt, aki, hiába igyekezett az ellenkezőjét bizonyítani, nagyon elhízott. Fekete ruha volt rajta, fejét csipke borította s szemöldöke éppen úgy fel volt húzódva, mint azé a hölgyé, aki a koporsónál állott. Más asszonyokkal együtt jött ki szobálya-ból s így szöszölt, miközben azokat a halottas-szobához kísérte:

— A halotti mise rögtön meglesz. Lépjenek be, Schwarz, aki hirtelenében bizonytalanul meghajlott, állva maradt, mintha köze is volna, meg nem is volna köze a dologhoz.

Praskovja Fedorovna megismerete Ivanovics Pétert, melyet sóhajtott, hozzálépett, megfogta a kezét s azt mondta:

— Tudom, hogy ön Ilics Iván igazi barátja volt.

Ránézett olyan pillantással, mintha tőle valami olyan eszelekedet várna, ami ezekhez a szavakhoz a legjobban illik.

Ivanovics Péter tudta, hogy mint az előbb keresztet kellett vetne, most meg kell szoritania az özvegy kezét s kötelessége így szólania:

Konstantinápoly, november 1. *Gruics* szerb kö-vet a szultánnal való mai kihallgatáson figyelmeztette a szultánt az ó-szerbiai a bánok erőszakosságai tár-gyában a porlání telt legutóbbi előterjesztésekre. A szultán azt válaszolta, hogy intézkedéseket tett a hely-zet javítására mert azt kívánja, hogy alattvalói faji és vallási különbség nélkül egyaránt részeseüljenek az igazság és közbátorság jótéteményeiben. A szultán egyuttal megkérte *Gruicsot*, hogy táviratilag köszönje meg a királynak hogy az úszkúbi válit, aki a királyi párt Vranjában üdvözölte, olyan kiintetően fogadta.

Chamberlain Délafrikában.

London, november 1. A reggeli lapok jelentik Lisszabonból: Félhivatalosan jelentik, hogy *Chamberlain* gyarmattügyi miniszter azt a kívánságot fejezte ki, hogy *Laurence* Marquetz is megátogatja. Alitóltag biztosították róla, hogy portugál időön nagyon szívesen látják.

Khina és Korea.

Peking, november 1. A koreai kormány követ-séget szervezett az itteni udvarnál. A követ ma jelent meg először kihallgatáson a császárnál. Az özvegy császárné nem volt jelen a kihallgatáson. A koreaiak európai egyenruhát öltöttek, hogy ezzel is mutassák, hogy nem alattvalói többé a khinai császárnak.

A délafrikai háború után.

London, november 1. A hivatalos lap a dél-afrikai háború befejezése alkalmából adományozott kiüntetésekkel és előléptetéseket közli. *Methuen* a Bath-rend nagykeresztjét kapta, *French* és *Hamilton* vezérfőrnagyokat pedig altábornokokká nevezte ki a király.

Közgazdasági távirat.

New-York, november 1. (Terményfőszede.) (Zárlat.) *Gyapot*: New-Yorkban hejben 8,65 (8,60), Novemberre 8,30 (8,60), Februárra 8,24 (0,—), New-Orleansban hejben 0,— (8,63). — *Petroleum*: Stand white New-Yorkban 7,45 (7,45), Stand white Philadelphában 7,40 (7,40), Refined in Cases 8,75 (8,75), Credit Balances at Oil City 130,— (130,—). — *Zsír*: Western steam 11,25 (11,40), Rohe és Brothers 11,50 (11,50). — *Tengeri irányzata* gyenge. Decemberre 55,4/2 (55,4/2), Januárra 51,4/2 (47,4/2). — Májusra 47,4/2 (—,—). *Buza* irányzata gyenge. — *Piros ószi* hejben 77,4/2 (77,4/2), Decemberre 78,4/2 (78,4/2), Jan-ra 78,4/2 (78,4/2), Májusra —,— (—,—), Jul-ra —,— (—,—), Gabona szállítási díja Liverpoolba 1,4/2 (1,4/2). — *Kávé*: iair kio 7. sz. 5,4/2 (5,4/2). — Nov-re 5,05 (5,—), Februárra 5,30 (5,20). — *Liszt*: Spring Wheat clears 3—3,10. (3,—3,10), *Cukor*: 3,4/2 3,4/2. — *On*: 26,65—26,75 (26,65—26,75). — *És*: 11,62—11,87 (11,84—11,87). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, november 1. (Terményfőszede.) (Zárlat.) *Buza* irányzata engedő. — Dec-re 72.— (—,—). —

— Legyen erről meggyőződve...

Es így is tett.

Ezután úgy érezte, hogy kötelezettségének eleget tett: 6 is, az özvegy is meg volt hatva.

— Menjünk, még mielőtt megkezdődik a ceremónia, mondta az özvegy. Beszélínivalóm van önnel. Nyujtsa karját.

Ivanovics Péter engedett a felszólításnak s mindaketten a belső szobák felé indultak. Utjuk Schwarz mellett vezetett el, ki bus bosszan-kodással kacsinott Ivanovicsra.

— Vége a játéknak. Majd keressünk egy másik negyediket. De azért igyekezzék vissza!.. jelentette a fellobbanó szemvilánás.

Ivanovics Péter még mélyebbet sóhajtott s Praskovja Fedorovna melegen megszorította a kezét.

Miután a rózsaszínű szövettel bevont, félho-mályu vendégszobába értek, leültek a kis asztalka mellé. Az asszony a nyugágyra, Ivanovics pedig egy alacsony puffra, melynek rugói össze-vissza lehettek gabalyodva, mert amikor leült, igen szabálytalanul billent meg.

Praskovja Fedorovna először jobb helylyel akarta megkínálni, de aztán eszébe jutott, hogy ez jelenlegi helyzetéhez nem illik s ezért inkább hallgatott.

Miközben Ivanovics a puffra ült, eszébe jutott az idő, mikor Ilics Iván ezt a vendégszobát berendezte s még vitatkozott vele a zöld levelekkel futtatott rózsaszínű posztó fölött.

Miközben az asszony a nyugágyra ült s elment az asztalka mellett, — az egész szoba tele volt házi alkalmatossággal, — fekete csipkéje az asztal faragványában fennakadt.

Ivanovics Péter felemelkedett, hogy kiszabadítsa, miközben a szabálytalanul leszorított puff nekiszabadult s nagyot lökött rajta.

Az özvegy maga igyekezett kibontakozni kelepécéből, Ivanovics Péter pedig leszorította a rugókat s újra leült. De a csipke egy szögletes-kében mégis csak ott maradt, mire az udvarias

Jan-ra —,— (72,—). — *Tengeri irányzata* engedő. — Dec-re 50,4/2 (51,4/2). — *Zsír*: Jan-ra 9,63 (9,63). — Májusra 9,22 (—,—). — *Szalonna short clear* 11,48 (11,25—11,50). — *Sertésbuz*: Jan-ra 16,82 (16,50). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

Nádas-dalok.

— *Lenau.* —

I.

Túl a vízen nyugóóra
Fáradtan meg már a nap,
Rá a mély, a néma tóra
Árva fűzek hajlanak.

Távol estem tőle, távol,
Könnyeim ömlöletek!
Lebben szél sóhajától
Zúg a fűz, a nád zizeg.

Néma, mély gyötör kinomban,
Képed édesen ragyog,
Mint a sáson, fűzfalombon
Át az esti csillagok.

II.

Elborúl, felhők tolongnak
És az eső megered,
Vad szelek föl-féltajognak,
„Csillagod, tó, hova lett?”

És kutatva fölkevernek
Minden vizet a tavon.
Többé nem mosolyg szerelmed,
Könyhgtetni bánatom.

III.

Hogyha alkonyú, titokban
A nádhoz lopózkodom
És a pusztá parton, ottan,
Lányka, rólad álmodom.

S hogyha jó az éj suhogva,
A nád titkos hangja kel,
Ugy panaszkodik susogva,
S nékem sírni, sírni kell!

És úgy vélem, kinn az éjben
Édes hangod zeng körül,
Majd a mélyben, tó vizében
Lassan elhal, emérlül.

Fordította: *Gábor Andor.*

† *Trajan* császár ítélte. *Trajan* császár ide-jében történt, hogy egy katonai tribun felesége. Ga-litja asszony szerelmi viszonyt folytatott egy centu-riával. A megosalt íérj jelentést tett a dologról fölöttes hatóságának, amely viszont a császárt kérte től ítél-kezésre. *Trajan* császár utánajárt a dolognak, s

ur ujra fölállott s a rugók ujra nagyot zök-kentek.

Miközben mindezen tul voltak, az özvegy tiszta fehér batiszt-zsebkendőt vett elő és zokogni kezdett.

Ivanovics Péter a rugók s a csipke játéka kissé lehitötte s egykedvű búval időgött ma-gában.

A kellemetlen csendet *Sokolov*, Ilicsék szol-gája törte meg azzal a hirtel, hogy a temetőben kiválasztott hely kétszáz rubelbe kerül.

A könnyek rögtön felszikkadtak s miközben egy áldozat pillantásával nézett Ivanovicsra, fran-ciánul fejezte ki, hogy ez keserves állapot.

Ivanovics Péter hallgatagon jelezte, ami egyébként biztos meggyőződése is volt, hogy más-keppen nem lehet.

— Kérem, gyujtson rá! — biztatta az asz-szony nemesszívű, de azért kissé tompított hang-on s újra rátért a sir árának kifürkészésére.

Miközben Ivanovics Péter cigarettára gyuj-tott, hallotta, hogy a szolgál felsorolta a sirok árát, miközben az asszony az egyikben megnyu-godott.

Miután ez megvolt, a kórus iránt kezdett érdeklődni s ez iránt is intézkedett.

Aztán *Sokolov* eltávozott.

— Mindent magam teszek! — fordult az özvegy vendégéhez s az asztalon levő albumot odébb toltá.

S mikor észrevette, hogy a cigaretta hamuja az asztal veszélyeztetli, minden habozás nélkül átvujtotta a hamutartót s így szólt:

— Csak bóknaq tarlom azt a nézetét, hogy a fájdalom miatt üzleti dolgokkal nem is tudok foglalkozni. Sőt ellenkezőleg. Ha valami, úgy csak az szórakoztat, hogy vele foglalkozhatom.

Ujra elővette zsebkendőjét, mintha könnyeit akarná letörölni, aztán hirtelen megrázkódott s ujra nyugodtan beszélni kezdett:

— Mégis... Valami beszélínivalóm van önnel.

(Folytatása következik.)

Színházak, szórakozó helyek.

VIGSZINHAZ.

Vasárnap, 1902. november hó 2-án.
Déltűn 3 órákor mérsékelt helyárakkal:

A három grácia.

Boházot 3 felvonásban. Irák Héros és Milou.
Fordította Rajna Ferenc.

Személyek:

Grandbois	Balassa	Génóvióve	Pócsi
Clotilde	Gázi M.	Sam Davids	Hegedűs
Plantin	Góth	Helena	Haraszthy

Este:

Fedák Sári vendégfellépésével
Csókon szerzett vőlegény.

Énekes boházot 3 felvonásban. Irtá Szigeti József.
Zenéjét szerzte: Serly Lajos.

Személyek:

Csontai	Balassa	Traurer	Vendrei
Béla	Góth	Előjáró	Kazaliczky
Eszti	Rostagni	Irmag	Tapolczai
Ábrai Irén	Fedák	Futaki	Szerényi
Barnyai	Pethes	Ripacs	Hegedűs
Olga	Nógrádi	Nefeletj	Niko

Közölte 7 1/2 órákor.

MAGYAR SZINHAZ.

Vasárnap, 1902. november hó 2-án.
Déltűn 3 órákor mérsékelt helyárakkal:

A sütté kamra.

Énekes boházot 3 felvonásban. Magyar színrő alkal-
mazta Heltai Jenő.

Személyek:

Adolph	Boross	Mangetonné	Sziklainé
Simone	Szelestey	Celeste	Béres M.
Tomy	Ráthonyi	Maud	Kornai
Manuela	Sziklai Sz.	Lona	Nellie Perry
Consuelo	Mátrai	A vőlegény	Iványi
Eridoine	Giréth	Menyasszony	Hídvéginé

Este:

B. A. L. E. K.

(Cabinet Piperlin.)

Operett 3 felvonásban. Irák Raymond és Burani
Zenéjét szerzte Hervé. Fordították Rákosi Viktor
és Makai Emil.

Személyek:

Piperlin	Boross	Leó	Szomori
Merlingard	Szilágyi	Colombe	Tomcsányi
Bardinel	Ráthonyi	Zenaida	Szelestey
Vetiver	Giréth	Céline	Kornai
Roussignac	Rubos	Anita	Marosi

Közölte 7 1/2 órákor.

VAROSLIGETI NYARI SZINHAZ.

Vasárnap, 1902. november hó 2-án.
Déltűn 1/4 órákor fél helyárakkal:

A nagymama.

Vigjáték 3 felvonásban. Irtá Csiky Gergely.
Este:

A molnár és gyermeke.

Népies dráma 5 felvonásban. Irtá Raupach. Ford.
Szerdahelyi J.
Közölte 7 órákor.

Király-utca RÉMI-MULATÓ. Király-utca 71.

Rémi Tivadar, igazgató. Halmovici M., művezető
Péntestűn 7 órákor. Közölte 8 órákor.

Ma vasárnap két előadás.

déltűn 4-kor családi és gyermekelőadás
félhelyárakkal.

mindkét előadásban az újonnan szerződött kiffő különleges
gok fellépő.

Este 8-kor nagy előadás.

Szenzáció! ujdonságok!

Georg és Gusztá Edler
legjobb hírnének öröndű líró énekes "Styria alpesek"
című jelenetükben.

Charlotte Kara

(Kreol) Etelle Parisienne

Roberto és Laura

a legjobb nemzetközi énekpárok

Les Amankofszky

láncakrobáták, és jelenkor legjobb mutatvány

Csak még néhány napig!

La belle Heloisa Titcomb

The 4 Noiset

Georg Bonhairs-csoport

valamint a többi művészek fellépő tőkeletes új műsorral.
Belépőjegyek elővetelben 70 kr., kaphatók: tőzsdé Andrássy-ut
88., tőzsdé Erzsébet-körút 51. (fűrdőpálya) és tőzsdé Király-u. 72.
Az előadás után a félleker-kivételben Pécsi Hegedűs Gyula
cigányzenekara hangversenyt fogadjon 5 óráig.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb PAP PAP PAP

1 keményágyú vasgőz 8 ft	4	1 szőll sodrony ágybetét	5.-
1 kiváló matrac	10.-	1 bogerdő matrac	4.50
1 rongy paplan	1.80	1 ágyú	5.-
1 prima	2.80	1 szőll kőper függő	1.-
1 szőll paplan	4.40	1 tunis	1.50
1 szőll	3.80	1 gyapjú	4.50
1 szőll szőll	4.80	1 ágy, 1 asszálterítő kőper	5.50
1 szőll szőll paplan	8.50	1 nagy szőllszőnyeg	2.50
1 fűdres szőll szőll papl.	18.50	1 szőll szőll	1.-
1 jó szőll paplan lepedő	2.-	1 nagy szőllszőnyeg	2.50
1 szőll szőll paplan	1.80	1 ágyú	5.80
1 szőll szőll paplan	2.50	1 ágyú	0.55
1 szőll szőll paplan	4.50	1 szőll szőll	1.50
1 szőll szőll paplan	1.80	1 szőll szőll	1.50
1 szőll szőll paplan	4.80	1 szőll szőll	1.50
1 szőll szőll paplan	1.80	1 szőll szőll	1.50
1 szőll szőll paplan	4.80	1 szőll szőll	1.50
1 szőll szőll paplan	1.80	1 szőll szőll	1.50
1 szőll szőll paplan	4.80	1 szőll szőll	1.50

GIEHNER JANOS

paplan, matrac és kőperágyú gyártó, szőnyeg, függöny, vas-
bitőr stb. nagy raktára
Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.
Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki meg-
rendelések pontosan eszközöltenek, nem telőző árak kiserőltet-
nek, vagy a pénz visszatér.

BUTOROK

úgy készpénzért, mint
részletfizetésre

leggyorsabbul a

legjobb kivitelű
legintézetesebben

Chrentren és Fuchs
testvérekénél,
BUDAPEST,
VI., Teréz-körút 8.

Képes árjegyzék ingyen
és bérmentve.

Minden lakbértő és költözőkődő

jól teszi, ha a közlegő
nézeteknél alkalmas-
ból részletesen tájéko-
zódik a lakók és ház-
urak jogairól és kötele-
ségeiről. A bonyolult
intézkedésekről rend-
szeres áttökintést nyújt
Schoff Endre budá-
pesti kir. alior könyve:

Lakbérteti szabályrendelete,

a pótló rendelkezéssel,
a bírói gyakorlat tekin-
tetbevételevel, s a vo-
natkozó helygődresz-
nyekkel és rendletek-
kel. Külföldi tárgymutató-
val. Ara 2 kor. 40 fill.
Schoff könyve alapján
tájékoztató a legprőbb
részletkérdésekről. A
nemcsak az érdekel-
teket, hanem az ügy-
védeket és bírákat is.
Pompás utba-igazító
Schoff könyve mellett
a szebevaló kis: Lak-
bérteti szabályzat a
legújabb módosítással
és a bírói gyakorlat te-
kinetbevételevel, jegy-
zetekkel, magy araszatok-
kal és beutrendes tárgy-
mutatóval. Ara 50 fill.
Mind a két könyv meg-
rendelhető a kiadósnál,
Lampel E. (Wodianer
F. és Fiai) cs. és kir.
udv. Könyvkereskedő-
sében, Budapest, VI.
Andrássy-ut 21. sz. a.
és bármely könyvkeres-
kedésben.

SZABADALMAKAT

ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT

PASZTOR (TÖRV. BEJ. CÉG)

BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRÚT 17.

Megszerz szabadalmakat, finanszíroz
találványokat beajásítromoz védjegyeket
és mustrákat.
FELVILÁGOSÍTÁS DÍJTALAN.

Vigyázz! Saroküzlet!

Rendkívül olcsó

porcellán étkező-készlet,

Komplet 6 személyre, dús aranyozott és remek festésű	
Étkező-készlet	8.95
Étkező, modern	7.25
Étkező, rokokó	8.50
Étkező, reneszánsz	10.50
Étkező 12 személyre	25, 30 és 35 ft.

Ortner Rezső és Társa

porcellán fest-gyár raktára
Teréz-körút 32. sz., saroküzlet.
Vidéki rendelésekérj a vasállomást.

DÓCZI MÓR czipész

Budapest, Kerepesi-út 10.

újonnan átalakított és nagyob-
bított üzletelisége pártatlan a
maga nevében. Sőt
jobb, olcsóbb, elegán-
sabb és
tartósabb
cipőt nem

kaphat, mint fenti jőhírnévű cégnél.

Férfi:

Derby, borjúbőr angol bakancs	3.50
Borjúbőr v. vicses, fűzős 3.20, cugos	3.-
Elegáns francia sovó-cipők	4.50
Sárga bagaria fűzős vagy cugos	3.20
Amerikai box-bőrcipők	3.80
Lakk vagy box angol bakancs	4.50
Szalón- vagy orosz-lakk-cipők	4.-

Női:

Zerge, fűzős vagy cugos 3.-, gombos	3.30
Amerikai box, fűzős, gombos vagy cugos	3.50
Szalon, fűzős, gombos vagy cugos	4.-
Szines bagaria-bőrcipők	3.-
Szalon v. orosz-lakk	3.40
Lakk, kivágott 1.50, keresztosított	2.-

Gyermekcipő 1 ft. Ft. vagy leánycipő 2 ft.
Képes nagy árjegyzék, csomagolás és szállítással ingyen. —
10 forint fölötti rendelések bérmentve küldetnek. — Vidéki ren-
delések pontosan és lelkiismeretesen eszközöltenek. — Nem
megfőző árú készpénzű kicserőlt.

Csak KOCH-féle télikabátot kell viselni!

Télikabát kell mindenkinek. Ennek beszerzése gyakran nehéz. Kevés cikk van, melyet oly nehéz nem szakértőnek megítélni, mint a télikabát-szövet. A posztó nyírása és decaturája, Nappe, Jaquard és más szövőkötések elfedik a szövet minőségét, pedig főleg a minőségtől függ a tartósság.

A tulkövetelés és az alkudozás nyílt teret enged a nem szolid kiszolgálásnak, ugyanannyira, hogy csak véletlenség, ha a vevőközönség egyszer jól vásárol.

Ezen aggályok megszűnnek, ha Koch Testvéreknél eszközi bevásárlásait és rendeléseit. A szabott árak kizárják a tulkövetelést. A például 15 forintért megvett télikabát okvetlen megéri az érte fizetett pénzt. Nincs tulkövetelés, nincs árengedmény. Korszerű izlés. Kitűnő szabás, csakis gyapjuszövetek dolgoztatnak fel.

KOCH Testvérek férfi-, fiú- és gyermekruha-áruháza

csakis Károly-körút 26. szám alatt van.

Napi cikkek:

Egy városi bunda	35 forinttól feljebb.
„ gyermek-télikabát 6	„
„ férfi-télikabát 15	„
„ Loden-kabát 6	„
stb.	

PÁRISI NAGY ÁRUHAZ

Budapest, Kerepesi-ut 38. szám.

Csak e héten:

HÉTFŐN

KEDDEN

SZERDÁN

A gyermekruházati-osztályban:

- Fiúöltöny vastag téli szövetből, zöld vadász- vagy sötétkék matróz-szabású 2-3 4-6 éveseknek 1-10 frt 1-30 frt.
- Fiúöltöny szürke, vastag cheviot-szövetből bőr-övről 1-95 frt
- Flusapka Krimmer-szövetből, vattázott cloth-bélésel 35 kr.
- Flukalap szürke, barna, zöld vagy sötétkék, kitűnő minőségű nemezsből, legújabb vadászfazon 85 kr.
- Leányruháska flanel-szövetből, remek mintákban, empire- vagy matróz-szabású 95 kr.
- Leány téliköpeny sötétkék posztóból, letűzött vattával, béleivel, dupla Pellerin-gallérral 2-4 6 8 10 éveseknek 2-20 2-35 2-50 2-80 3 frt.
- Leány matrósapka sötétkék posztóból 40 kr.

- Gyermek alsó trikó öltönyök 1 2 4 6 8 10 12 14 éveseknek Ára: 30 35 38 42 46 50 55 60 krajcár.
- Gyermek téli patent harisnyák fegyűzásban kötött, fekete színben, tartós minőség 1 2 4 6 8 10 éveseknek Ára: 15 18 20 22 24 26 krajcár.
- Gyermekcipő erős bőrből, meleg flanel-bélésel, szegezett bőrtalppal és sarokkal, fűzős vagy gombos 1 frt.
- Fiúcipő erős duplatalpu fűzős (bergsteiger), meleg flanel-bélésel, Ára 1-30 frt. 1-60 frt.
- Gyermekkeztűyü berliner pamutból kötött, érmele-gítővel, fekete vagy fehér színben 2 4 6 8 10 éveseknek Ára: 11 16 18 20 22 krajcár.

A fentebbi cikkekre vonatkozó vidéki megrendelések csakis akkor intézhetők el, ha az illető rendelmény legkésőbb szerdáig hozzánk beérkezik.

Nagy mintagyűjtemény Nagy képes árjegyzék

őszi divat szövetekből, flanel- és barchet-kelmékből az összes árucikkekről

ingyen és bérmentve.

A lakbérnegyed alkalmával egy a fogás mint a házi arak és lakók gyakran érik emlékeztet egy oly kézikönyvnek, a mely ötöt a lakbérleti jog vitás kérdéseiben utaloztatja.

Ára: 5 korona.

Egy ilyen kézikönyv az Athenaeum részv. társ. kiadásában jelent meg és címe:

Lakbérleti jog és eljárás

Írták: Dr. Berényi Sándor és Dr. Graber Károly ügyvédek.

Kaphatók: ATHENAEUM írod. és nyomd. részv. társulatnál BUDAPESTEN, VII., Kerepesi-ut 64., valamint minden könyvkereskedésben.

Ezen hasznos kézikönyvet — mely minden könyvtárkezelésben kapható — egy a bírák és ügyvédek, a mely házi arak és a közönség szíves figyelmébe ajánljuk.

Férfiak ingyen kapnak

egy legújabb találmányu gyógyszer, melylyel az elgyengült erőt visszanyerhetik. Mindenki, aki eziránt ír, kap egy próbaszámot, egy 100 oldalas könyvet postán, jól becsomagolva. Ez egy csodálatos csodagyógyszer, mely már ezeket mentett meg, kik fiatalkori kihágások miatt nemi betegségekből, syphillis és elgyengült férfierőben szenvedtek. E célből elhatározta az intézet, mindenkinek egy csomag gyógyszer felvilágosító könyvvel együtt ingyen küldeni. E háziaral a baj odanaza gyógyítható és mindenki, a ki fiatalkori kihágások miatt nemi betegségekből, szellemi gyengeségekben vagy krónikus bajokban szenved, otthon gyógyíthatja magát. Ezen gyógyszerközvetlen hat azon szervekre, melyek erőt szükségesnek, és csodálatosan gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öregék és fiatalok irhatnak a „State Medical Institut“-nak alant címen, homét nekik a csomag haladéktalanul megküldetik. Az intézet elsősorban azokat akarja megmenteni, kik kezelés miatt otthonukra nem hagyhatják el. A próbaküldemény bebizonyítja, hogy mily könnyen lehet e veszedelmes bajból otthon is megmenekülni. Az intézet nem tesz kivételeket. Mindenki írhat a gyógyszerért bárhonról is magyarul, mire neki diszkrétio mellett egy gyógyszerküldeményt küldetik felvilágosító könyvvel együtt. Irjon azonnal. A küldemény oly szépen van csomagolva, hogy tartalmát senki sem gyanítja. A levelek következőleg címzendők: State Medical Institute, 9, Elektrom Building, Fort Wayne, Ind., America és minden levél bérmentesítendő.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobb ajánlatos 26 éven át szerzett kórházi és magánorvosi tapasztalatai alapján

Dr. Kajdacsy

v. cs. és k. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel rövid idő alatt gyógyít; hűgy-csőfolyást, hólyagbajt, sebeket, syphillist, bőrbajokat, elgyengült férfierőt, idősebeknél is electro Massage vagy Psychron által. Unfer-tóztást és annak utóbajait: ideg- és hátréncbajt és minden női bajokat.

— Rendel: 9 óráltól 4-ig és este 7—8-ig. —

Budapest, Kigyó-utca 5. Clotild-palota (I. emelet).

Átjáró ház. — Lift használat.

Levelre válaszol, gyógyszerekről gondoskodik.

Level utján is biztos gyógyszeriker.

BUTOR

modern lakásberendezések

Nemes és Lengyel

butor-árusoknál

Budapest, IV., Kosztométi-utca 6. l. em.

Nagy választék nagy polgári, mint a legújabb modern tárgyaknak megfelelő modern kivitelű háló-, ebédlő-, szalon- és utazószobatorokban. Az igen tisztelt vevőknek a saját érdekükben felhívjuk szíveskedésüket beszerzés előtt látogatás eljárnál, mi az a legújabb és legtekintetű.

Karácsonyi nagy mintagyűjteményem

e hó 10-én jelenik meg!

Dus választék és jutányos árak tekintetében felülmúl mindaddig létezett, ilyenmü mintagyűjtemény.

Ajánlatos mintagyűjteményt már most kérni,

mert a későbbben beérkező minták iránti megkeresések az előreláthatólag óriási számu már előjegyzett mintákra miatt aligra lesznek figyelmébe vehetők.

Weiner Matyás

női divatruháza

Budapest, VI., Andrassy-ut 3.

Kivánatra szövet- és mosóáru mintagyűjtemény már most is küldhető. — Pontos mintakuldes érdekében kívánatos az óhajtott cikkek körülbelüli megnevezése.

A helybeli hölgyek figyelmébe!

Mintagyűjteményt nemcsak a vidékre, de helyben is a legnagyobb készséggel küldök.

Kataphorese

IDEG ÉS NEMI BETEGSÉGEK.

radikális gyógyítására legjobb ajánlat

Dr. MITZGER

kiváló gyógyhatásairól elismert intézet

Budapest, VI., Teréz-körút 44. l. em

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorarium teljes gyógyulás után fizetendő.

Szenzációs ujdonság

az általam föltalált

cipő öntisztító-gép

melylyel mindenki anélkül, hogy hajolnia kellene, Gusz-konocsoni békény, kétszeri forgással által cipőt fényesre tisztíthatja. Világosít találmányom a térv. védett: Gusz-konocson, melylyel ha a cipő felül bőrt bekeni, ezennel 1 évi irásbeli jóállást váltalok és időbeli elszárazás esetén ingyen megújítom: FENOMENALIS TALALMÁNYOM A CIPŐ-SÁMFA, mely hozzájárul, hogy a cipő szagát elűri, miután a cipőt, ha nedves állapotban levettük, a bőr ószozáni-összesedését kizárja.

Minden nálam vásárolt cipőből találmányom képtelene szerint kettőt teljes ingyen mellékelek. Mindenkinek, hogy meggyőződést szerzhessen világhírű Gusz-konocson jószágáról, ki címét velem közli, 1 tőgyel újságírókészt és több ábrával ellátott árjegyzékem küldöm ingyen és bérmentve. Méréseknek a legbiztosabb, ha harisnyában egy papcipónál a lábátalpi körvonalát terjesztjük. Még nem felelt epőbért ezenel közelem magam a pénzt minden levonás nélkül visszadni. A teljes postaköltség csupán 30 krajcár.

Férfi vízbőrű sima erős cipő 3.-
Elegans vallyer víz társ. 3.20
Orvoslátk, cugos v. fűzős cipő bőrszárral 4.-
Elegans szalon-lakk, fűzős cipő 4.-
Bagaria-csizma egy darabból halhólyaggyal teljesen vízmentesítve, hátréncses télpár, 8 évi jóállású 7.50
Ugyanaz borjúbőrre, nyeltes 8.50
Halina-csizma, tértig erős, egész magas bőrbortással, halhólyaggyal vízmentesítve 5.-
Párisi divat, feltűző elegans box v. sverró fűzős gyalercipő 4.50
Elegans barna, bagaria cipő 3.50
Egyrészes önkéntes csizma, elegans, fényesre tisztítható 10.-
Női sorogatór, cugos v. fűzős cipő, erős 2.-
Elegans szalon-lakk, fűzős v. gombos 3.50
Párisi divat, feltűző elegans box vagy sverró, fűzős v. gombos 4.-
Orvoslátk fűzős v. cugos, bőrszárral 3.50

Fűzlet!

RÖPTÉBEN A VILÁG KÖRÜL.

Díszes kiállítású, értékes ajándék. Egyesíti a szépet a hasznossal.

Kétszázötvenhat remek képben bemutatja a világ szépségeit.

A képek magyarán szóvegt írta:

TIMÁR SZANISZLÓ.

Ára: Áttalálomkötésben 20 korona.

Megrendelhető a **LAMPEL R.-féle** (Wodianer F. és Fiai) cs. és k. udv. könyvkereskedésben

Budapest, Andrassy-út 21.

NAGY BUTOR-ELADÁS.

A jelenlegi üzleti pangás folytán a legjobb minőségű asztalos és kárpitozott butorokat 20% árengedménnyel adom el. Nagy választék ebédlő, háló, szalon, valamint egyes butorokban egyszerű és a legfinomabb kivitelben

Dósa Kálmán fővárosi asztalos és kárpitos

— butor-telepe, — BUDAPEST, V., ker., Erzsébet-tér 13. szám, I. emelet.

— Árjegyzék ingyen és bérmentve. —

Agulár Ignác

Budapest, Kerepesi-ut 30.

a Rökus-kórház templomával szemben Fiókület Király-ú. 6.

